

СЛОВО ЧЕСТІ

ГРУДЕНЬ 2016

ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ – 85!**

Указ Президента України

«Про присвоєння військового звання»

Присвоїти військове звання генерал-лейтенанта генерал-майору КОНДРАТЮКУ Володимиру Васильовичу – начальнику Південного територіального управління Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
29 серпня 2016 року
№361/2016

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня захисника України»
(витяг)

За вагомий особистий внесок у зміцнення обороноздатності Української держави, мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час бойових дій та при виконанні службових обов'язків, **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня ПРОЦЕНКА Дмитра Вікторовича – полковника СПОДАРА Ярослава Богдановича – генерал-майора ХОМЕНКА Олександра Васильовича – полковника ШУЛЯКА Петра Юрійовича – полковника
Нагородити орденом «За мужність» III ступеня АКИМОВИЧА Сергія Георгійовича – підполковника БУЛЬДОВИЧА Віталія Володимировича – полковника КАРАСЯ Василя Анатолійовича – старшого лейтенанта КОСЯКА Віктора Васильовича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом Данила Галицького ДУДУ Олега Михайловича – полковника КОБИЗЬКОГО Олександра Борисовича – полковника ТИМЧИШИНА Ігоря Михайловича – полковника

Нагородити медаллю «За військову службу Україні» БАБЕНКА Ярослава Михайловича – прапорщика БОРОВСЬКОГО Романа Миколайовича – старшину ЗАГОРУЙКА Олександра Васильовича – старшого прапорщика КРАСНОГО Сергія Владиславовича – капітана МОСАХЛІШВІЛІ Михайла Ігнатівича – сержанта ОВЧАРЕНКА В'ячеслава Володимировича – полковника ПАЛІЄВА Олександра Володимировича – старшого прапорщика ТЕСЛЮКА Володимира Миколайовича – старшого прапорщика ШЕЛЕСТА Андрія Володимировича – капітана

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни» БУХТІЯРОВА Євгена Олександровича – сержанта ГАЛЕЦЬКОГО Андрія Томашовича – сержанта ЛИТВИНЕНКА Владислава Анатолійовича – сержанта НОВИКОВА Максима Володимировича – майора ПОДОЛЯКА Михайла Івановича – старшого солдата ТКАЧУКА Валерія Олександровича – солдата

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
12 жовтня 2016 року
№442/2016

Указ Президента України

«Про присвоєння військових звань»

1. Присвоїти військове звання генерал-лейтенанта генерал-майору ПЕНЬКОВУ Володимиру Івановичу – начальнику Національної академії Національної гвардії України.
2. Присвоїти військове звання генерал-майора полковнику ГОРДІЙЧУКУ Володимиру Івановичу – начальнику Західного територіального управління Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
14 жовтня 2016 року
№453/2016

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва»
(витяг)

За значний особистий внесок у розвиток національної культури і мистецтва, вагомі творчі здобутки та високу професійну майстерність **постановляю:**

Присвоїти почесне звання «Заслужений артист України» ЗАЙЦЕВУ Владиславу Віталійовичу – артисту-вокалісту Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
9 листопада 2016 року
№495/2016

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня МАРТ'ЯНОВА Дмитра Андрійовича (посмертно) – солдата
Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни» МАРЧУКА Максима Васильовича – старшого солдата.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
16 листопада 2016 року
№506/2016

Указ Президента України

«Про присвоєння імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького батальйону оперативного призначення (резервному батальйону) 27 бригади Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України»

Ураховуючи особливі заслуги перед Батьківщиною Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького та зважаючи на зразкове виконання поставлених завдань особовим складом батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) 27 бригади Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України, **постановляю:**

Присвоїти ім'я Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького батальйону оперативного призначення (резервному батальйону) 27 бригади Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України і надалі іменувати його – батальйон оперативного призначення (резервний батальйон) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького 27 бригади Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
30 листопада 2016 року
№531/2016

СЛОВО ЧЕСТІ

Інформаційно-журналістичний журнал Національної гвардії України № 4 (56) 2016

ОФІЦІЙНО

«Національна гвардія – фундамент державності України»..... 4

Національній гвардії України надано статус спостерігача Асоціації FIEP 5

Співробітництво триває 5

ЮВІЛЕЙ

Національній академії Національної гвардії України – 85! 6

ПЕРСПЕКТИВИ

Зброя для перемоги 10

10

14

ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Смачний вибір 12

На всі руки майстри 13

Є ТАКА ПРОФЕСІЯ

Кінолог – це боєць, на якому лежить подвійна відповідальність 14

Альфа отримала власне житло 15

НЕ СЛУЖБОЮ ЄДИНОЮ

Творчий привіт мешканцям Донбасу 16

Radio ROKS знову в гостях у артилеристів 21

ОБЛИЧЧЯ АТО

На ВОПі – без подій 22

СЛУЖБА

Військовий квиток «ДНР» вилучили у... немовляти 24

Машина з грошима 24

Гвардійці врятували дитину, яку п'яна матір залишила на землі 24

Зоопарк уберегли від вогню 25

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!

«Прошу направити мене в АТО...» 26

31

32

ПАМ'ЯТЬ

Їхні імена шепотітимуть клени 31

ДЗВОНИ ЧОРНОБИЛЯ

Той, хто має силу духу, того доля береже 32

НЕЙМОВІРНО, АЛЕ ФАКТ

ТОП-5 найменших армій в світі 34

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Миколаївщина шанує воїнів АТО 35

ЗАСНОВНИК: Головне управління Національної гвардії України

ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ: генерал-майор Ярослав Сподар, полковник В'ячеслав Ященко, полковник Сергій Блощизин, полковник Геннадій Солдатенко

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР: підполковник Валерія Агібалова

ЗАСТУПНИК ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА: майор Олександр Загородній

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

дизайн та комп'ютерна верстка: Дмитро Грек

літературний редактор: Людмила Бутакова

ТИРАЖ: 2200 примірників. Розповсюджується безкоштовно

ДОДАТКОВИЙ ТИРАЖ: 125 примірників.

ЮРИДИЧНА АДРЕСА: м. Київ, вул. Народного ополчення, 9А

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 04071, м. Київ, вул. Костянтинівська, 5

Тел: (044) 428-66-13

E-mail: slovochesti@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію

№20269 – 10669ПР від 12.08.2014р.

ДРУК: друкарня Іміджево-видавничого центру Національної гвардії України. Зам.709

Секретар РНБО України Олександр ТУРЧИНОВ: «Національна гвардія – фундамент державності України»

23 – 25 листопада у столиці було проведено навчально-методичний збір та розширене засідання Військової ради Національної гвардії України з керівним складом територіальних управлінь, з'єднань, військових частин, установ та навчальних закладів НГУ, їх загальними заступниками та заступниками по роботі з особовим складом.

Метою збору було доведення вимог керівних документів за напрямками діяльності, розв'язання проблемних питань, що виникли протягом поточного року, уточнення пріоритетних напрямків роботи начальників територіальних управлінь, командирів військових частин щодо підтримання високої бойової готовності, якісного виконання завдань бойової служби, підвищення рівня бойової підготовки, забезпечення законності та правопорядку серед особового складу. В ході засідання Військової ради було розглянуто питання розвитку Національної гвардії України на сучасному етапі, підбито підсумки службово-бойової діяльності за рік, що минає, і поставлено завдання на рік майбутній.

Слід зазначити, що нещодавні збори командного складу стали наймасштабнішими в історії Національної гвардії України, адже в них узяли участь понад 200 офіцерів.

Перший та другий день було присвячено лекційним, показовим та практичним заняттям із учасниками збору за різними напрямками організації служби. Особливу увагу було приділено забезпеченню виконання бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції та роботи з особовим складом, що проходить службу у військовому резерві НГУ.

В останній день збору в конференц-залі Головного управління Національної гвардії України відбулося засідання Військової ради, на відкритті якого були присутні секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов, міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков та голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони Сергій Пашинський.

– Підбиваючи підсумки за 2016 рік, присутні у цій залі повинні чітко усвідомлювати: наявність керівництва держави на сьогоднішньому заході підкреслює важливість ваших дій, дій ваших підлеглих, адже саме від вас залежить майбутній спокій наших громадян, – зазначив командувач

Національної гвардії України генерал-лейтенант Юрій Аллеров, відрекомендовуючи учасникам збору поважних гостей.

Говорячи про завдання, які стоять перед особовим складом очолюваного ним військового формування, командувач НГУ наголосив, що боротися гвардійцям доводиться не лише із зовнішніми загрозами. Особливості гібридної війни, яку розв'язала Росія проти України, полягають, зокрема, й у тому, що ворог постійно намагається дестабілізувати суспільно-політичну обстановку в країні, дезінформувати населення, спровокувати масові безлади, і в цій ситуації величезну роль у справі збереження миру та злагоди в державі відіграють саме військові правоохоронці.

Це твердження можна вважати лейтмотивом усієї нинішньої Військової ради. Воно лунало у виступах секретаря РНБО, міністра внутрішніх справ та численних доповідачів з числа керівного складу НГУ.

– Універсальність і унікальність Національної гвардії полягає у тому, що вона виконує дуже важливі завдання як на фронті, так і у мирних містах і містечках нашої країни. Завдання відповідальні і реально небезпечні. Тільки у поточному році воїни НГУ забезпечили порядок під час проведення понад 3 тисяч масових заходів, понад 500 із яких проходили в Києві. Не секрет, що більшість із них організовані професійними провокаторами. Зокрема, нещодавні мітинги в центрі столиці, під час яких масові безлади анонсувалися спочатку 15-го, а потім 21 листопада, минули цілком спокійно саме завдяки професійним діям Національної гвардії і Національної поліції, – сказав Олександр Турчинов.

Секретар РНБО зауважив, що в умовах, коли Російська Федерація за посередництва інспірованих нею незаконних терористичних формувань не може розширювати сферу свого впливу, окупуюючи нові українські території, вона вдається до спроб посяти хаос всередині нашої країни. Саме на це витрачаються мільйони доларів, над цим працюють головні аналітики і керівництво спецслужб Російської Федерації, російські друковані та електронні ЗМІ.

– Проте ми живемо в демократичній країні, до того ж, наші західні партнери ставлять нам все більше вимог. В Україні не можна просто позакривати всю проросійську пресу, не можна без складних розслідувань і задокументованих обвинувачень арештувати провокаторів. Проте влада має

забезпечити правопорядок, і я би дуже хотів, щоби ви відчували і розуміли: Національна гвардія – це фундамент державності України. Вона стоїть на захисті нашої держави і всіх її громадян. Ви – перша і остання лінія оборони правопорядку нашої країни. І у нас немає іншої альтернативи, окрім, як спираючись виключно на власні сили, не здатися, а вистояти і перемогти. У нас достатньо сил для цього, достатньо волі і мужності. Шлях України не унікальний – саме в таких страшних і жорстоких випробуваннях народжуються великі нації і потужні країни. І ми цей шлях пройдемо, незважаючи на всі зовнішні і внутрішні проблеми, – висловив упевненість Олександр Турчинов.

Під час засідання Військової ради неодноразово лунала констатація того факту, що керівництво країни створює всі умови для ефективної роботи військових правоохоронців. Протягом трьох останніх років фінансування НГУ збільшилося вдвічі. А цьогорічний бюджет оборонного сектору країни став рекордним за усі часи її незалежності – на розвиток і модернізацію Збройних Сил та інших військових формувань було виділено понад 100 млрд. гривень, тобто, 5% від всього ВВП України. 9 млрд. гривень було витрачено на потреби НГУ.

Протягом року, що минає, багато зусиль було докладено і для того, щоби покращити не лише матеріальну, але й професійну складову службово-бойової діяльності НГУ. На нинішньому етапі розвитку військового формування динамічно запроваджуються сучасні форми і методи підготовки особового складу за різними напрямками, готується впровадження «сержантської реформи», що кардинально змінить роль та місце молодших командирів і спеціалістів в організації різних аспектів служби та побуту. Розроблено і успішно введено в життя інститут інструкторів, які поступово замінять командирів підрозділів у ролі наставників особового складу. Активно запроваджується в життя досвід іноземних колег. Зокрема, новим поштовхом для розвитку Національної гвардії України як сучасного військового формування з правоохоронною функцією стало надання НГУ статусу спостерігача Асоціації сил поліції та жандармерії країн Європи та Середземного моря у статусі військової установи (FIEP) у жовтні поточного року.

Підполковник Валерія АГБАЛОВА

НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ НАДАНО СТАТУС СПОСТЕРІГАЧА АСОЦІАЦІЇ FIER

У жовтні 2016 року в Бухаресті пройшов саміт Асоціації сил поліції та жандармерії країн Європи та Середземного моря у статусі військової установи (FIER).

Серед найважливіших подій цього заходу – передача головування у FIER від Жандармерії Румунії до Жандармерії Йорданії. А для Національної гвардії України історичним моментом стало засідання Вищої ради генеральних директорів та командувачів, що пройшло 12 жовтня у Залі прав людини румунського Парламенту, і на якому було прийнято рішення про надання НГУ статусу спостерігача цієї поважної міжнародної організації.

Виступаючи під час цього засідання, командувач НГУ генерал-лейтенант Юрій Аллеров висловив переконання, що приєднання української Нацгвардії до FIER є надзвичайним кроком вперед не тільки для нашої НГУ, а й для самої Асоціації:

– Ураховуючи принципи та цілі її діяльності, а також досвід НГУ щодо виконання завдань із забезпечення безпеки і врегулювання конфліктів (в тому числі «гібридних»), набуття членства НГУ в Асоціації сприятиме підвищенню рівня безпеки всього Європейсько-Середземноморського регіону. Ми готові не тільки перейти досвід наших колег по Асоціації, а й передавати свій щодо участі в «гібридній» війні.

Нагадаємо, що FIER – професійна «жандармська» Асоціація, започаткована 12 травня 1994 року, як результат співробітництва між Національною жандармерією Франції, Військами карабінерів Італії та Цивільною гвардією Іспанії. Два роки потому до Асоціації приєдналася й Національна Республіканська гвардія Португалії (аббревіатура FIER складена з перших літер назв

країн-засновників: Франція, Італія, Іспанія та Португалія).

Головною метою Асоціації є налагодження зв'язків, поглиблення взаємодій між військовими правоохоронними формуваннями, впровадження активних інновацій щодо поліцейського співробітництва, посилення взаємної солідарності і підвищення якості організаційних та структурних моделей.

Питання про приєднання до FIER українських військових правоохоронців було ініційовано ще у 2000 та 2002 рр. внутрішніми військами МВС України, проте в жовтні 2004 року українські ВВ отримали відмову – через невідповідність вимогам Статуту Асоціації.

2015 року заяву щодо вступу до FIER подала Національна гвардія України. У січні 2016-го представники НГУ взяли участь у засіданні комісії з питань новітніх технологій та логістики, що пройшло у Мадриді, а у березні відбувся візит оціночної місії FIER до Нацгвардії України, метою якого було ознайомлення із структурою, можливостями та завданнями Гвардії. За результатами цього візиту був схвалений позитивний звіт щодо приєднання НГУ до Асоціації в якості спостерігача.

Разом із українською Нацгвардією статус спостерігача FIER отримала Військова поліція Бразилії. Окрім того, спостерігачем Асоціації протягом ще одного року перебуватимуть Національні сили безпеки Палестини. А ось Національна гвардія Тунісу від жовтня 2016 року набула статусу повноправного члена FIER, який наразі мають Національна жандармерія Франції, Війська карабінерів Італії, Цивільна гвардія Іспанії, Національна Республіканська гвардія Португалії, Жандармерія Туреччини,

Відповідно до статуту FIER: ЧЛЕНАМИ АСОЦІАЦІЇ FIER

можуть бути всі жандармерії та сили поліції з військовим статусом країн, що є членами Ради Європи, та інші середземноморські країни. Процедура прийняття до Асоціації засвідчує повагу до кандидата. Статус члена Асоціації дає право брати участь у комісіях та голосуваннях.

АСОЦІЙОВАНИМИ ЧЛЕНАМИ FIER можуть бути жандармерії та поліцейські сили з військовим статусом, що не відповідають географічним умовам, визначеним у Статуті Асоціації.

Статус асоційованого члена дає право брати участь у комісіях без права голосування.

СПОСТЕРІГАЧІ FIER – це всі ті жандармерії та поліцейські сили з військовим статусом, що визначені чи не визначені територіальними межами та бажають стати членами або асоційованими членами Асоціації, після виконання умов статей Статуту.

Статус Спостерігача дає право брати участь у комісіях без права голосування.

Королівська гвардія Нідерландів, Королівська жандармерія Марокко, Жандармерія Румунії, Жандармерія Йорданії. Крім того, статус асоційованих членів організації мають також Національна жандармерія Аргентини, Карабінери Чилі та Сили внутрішньої безпеки Катару.

**Підготував старший лейтенант
Олександр МАЛЬЦЕВ**

**(за матеріалами управління
міжнародного співробітництва ГУ НГУ)**

СПІВРОБІТНИЦТВО ТРИВАЄ

Вже понад одинадцять років триває співпраця Національної гвардії України із Національною гвардією штату Каліфорнія (США).

Лише поточного року відбулися два масштабні міжнародні навчання, в яких брали участь українські та американські гвардійці, та кілька зустрічей представників командування військових формувань, в ході яких було обговорено низку питань щодо координації подальшого співробітництва. Зокрема, важливу роль у діалозі із американськими колегами відіграв офіційний візит командувача НГУ генерал-лейтенанта Юрія Аллерова до США, що мав місце в середині листопада.

Генерал-лейтенант Аллеров провів ряд зустрічей із представниками командуван-

ня Національної гвардії штату Каліфорнія. Він відвідав навчальний центр «Кемп Робертс», в якому щорічно проходять підготовку понад 15 тис. каліфорнійських гвардійців. Ознайомився з матеріально-технічною базою центру, зокрема з полігоном для проведення стрільб з різних видів озброєння та навчальним місцем для роботи з безпілотними літальними апаратами. Також командувач НГУ побував у місті Сакраменто, де зустрівся з громадськими та політичними діячами штату та представниками місцевої української громади і разом з командувачем сухопутних військ НГ Каліфорнії генерал-майором Лоуренсом Хаскінсом взяв участь у церемонії святкування Дня ветеранів на авіаційній базі «Матер».

Підсумком офіційного візиту став ряд домовленостей щодо продовження надання американською стороною матеріально-технічної та практичної допомоги Національній гвардії України.

**Майор Олександр ЗАГОРОДНІЙ,
фото Світлани ВРОНСЬКОЇ**

НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ - 85!

26 грудня 1931 року у передмісті Харкова – містечку Помірки – було створено 2-гу школу прикордонної охорони та військ ОДПУ

1935 рік.
Перерва у заняттях курсантів льотного відділення.
З архіву випускника училища 1933 р. А.Х.Тищенко

Протягом короткого часу 2-га школа стала потужним багатопрофільним військовим навчальним закладом, де було навіть відділення з підготовки військових льотчиків

1937 року навчальний заклад було перейменовано у Харківське військове училище військ НКВС

26 грудня одному із найстаріших в Україні військово-навчальних закладів – Національній академії Національної гвардії України виповнюється 85 років.

Наш навчальний заклад має славетну історію, багаті службово-бойові традиції. В його стінах отримали знання, професійне та фізичне гартування і врешті-решт, гідну путівку в життя десятки тисяч висококваліфікованих, відданих Батьківщині офіцерів – піхотинців, кавалеристів, танкістів, артилеристів, льотчиків, автомобілістів, командирів та вихователів, фінансистів, керівників служб військового тилу, які вписали чимало яскравих сторінок в літопис Національної гвардії України та інших військових формувань.

Академія по праву пишається випускниками різних років, які досягли високих керівних посад. Перелічити всіх їх було б дуже складно, адже тільки генеральських зірок удостоїлися близько сотні її вихованців! Тісно пов'язані з альма-матер офіцерів військ правопорядку і долі міністра оборони України генерала армії України Степана Полторака та командувача Національної гвардії України генерал-лейтенанта Юрія Аллерова. Нагадаємо, що Юрій Володимирович тривалий час служив на посаді начальника одного із факультетів, а згодом був заступником начальника Академії. Степан Тимофійович очолював навчальний заклад понад 10 років. Саме під керівництвом генерала Полторака Академія стала сучасним багатопрофільним вищим військовим навчальним закладом четвертого рівня акредитації, слава якого стала гриміти не лише на теренах України, але й далеко за межами нашої Батьківщини.

Нині численний колектив Національної академії НГУ під

командуванням кандидата педагогічних наук, доцента генерал-лейтенанта Володимира Пенькова з оптимізмом дивиться у майбутнє, утім, не забуває і свого славетного минулого.

Літопис провідного навчального закладу Національної гвардії України розпочався у далекі 1930-ті роки. 26 грудня 1931 року наказом Колегії Об'єднаного Державного Політичного Управління №786/485 у передмісті Харкова – містечку Помірки – було створено 2-гу школу прикордонної охорони та військ ОДПУ (так у той час іменувалися радянські прикордонні та внутрішні війська). 16 квітня 1932 року колективу школи було вручено Бойовий прапор, під яким того ж року курсанти першого набору у складі чотирьох піхотних підрозділів, бронетанкового, артилерійського, кавалерійського дивізіонів, дивізіонів зв'язку та забезпечення навчального процесу вперше брали участь у першотравневому військовому параді Харківського гарнізону. 7 листопада 1932 р. відбувся прискорений випуск командирів.

Слід зазначити, що відбір перших курсантів було проведено з числа молодших командирів та бійців, які підлягали звільненню «в довгострокову відпустку» (тобто, у запас) після завершення терміну строкової служби, військовослужбовців надстрокової служби та призовників 1931 року. Термін навчання був дворічним (проте згодом його було зменшено до одного року для спецпідрозділів і до шести місяців – для основних підрозділів). Командний та викладацький склад школи

комплектувалися здібними командирами прикордонних та внутрішніх військ, пізніше на посади викладачів висувалися кращі випускники школи.

2-га школа протягом короткого часу стала потужним навчальним закладом, до складу якого окрім стрілецьких та кавалерійських підрозділів входили автобронетанкове та артилерійське відділення, дивізіон зв'язку, а пізніше, з 1935 року, навіть відділення з підготовки військових льотчиків.

Водночас командно-викладацький склад та курсанти провели величезну роботу з будівництва житлових та навчальних приміщень, створення навчально-матеріальної бази школи. Крім того, майбутні офіцери брали участь у будівництві тракторного та турбогенераторного заводів, надавали допомогу трудівникам сільського господарства області в проведенні посівних робіт, ремонті техніки та збиранні урожаю.

Уже у 1930-х роках було введено в експлуатацію навчальний центр школи «Писарівка», де відпрацьовують практичні елементи підготовки за різними напрямками і нинішні вихованці Національної академії НГУ. До речі, вже в перші роки існування навчального закладу курсанти прославилися своєю міцною дисципліною, сумлінністю та професіоналізмом – недарма їхні підрозділи регулярно залучалися до навчань військ Харківського військового округу.

З квітня 1937 року навчальний заклад було перейменовано у Харківське військово-училище військ НКВС ім. Ф. Е. Дзержинського. 47 військовослужбовцям училища за мужність та героїзм, виявлені при захисті Вітчизни, було присвоєно звання Героя Радянського Союзу, один із них – випускник авіаційного відділення, льотчик-штурмовик майор Віктор Голубев був відзначений найвищою відзнакою СРСР двічі. Ім'я колишнього викладача училища, командира славетної 17-ї окремої стрілецької бригади внутрішніх військ НКВС, що відзначилася при обороні Харкова у березні 1943 року, Героя Радянського Союзу полковника Івана Танкоп'я навечно занесено до списків навчального закладу, крім того, його носить одна із вулиць столиці Слобожанщини.

У вересні 1946 року відбувся перший післявоєнний випуск офіцерів служби тилу – вихованців автобронетанкового відділення. 1959 року училище було передислоковано у межі Харкова у нове військове містечко, що на площі Повстання (нині – майдан Захисників України). 1975 року училище повністю перейшло на навчання курсантів за програмою вищого військового навчального закладу і отримало нову назву: Харківське вище військово-училище тилу МВС СРСР. Двічі – у 1983 та 1984 роках училище здобувало Перехідний Червоний прапор МВС СРСР за успішне виконання завдань та високі результати, досягнуті в службово-бойовій діяльності, бойовій підготовці, зміцненні військової дисципліни та тиловому забезпеченні.

Новий етап свого розвитку навчальний заклад розпочав після проголошення незалежності України: у зв'язку зі створенням Національної гвардії України і необхідністю підготовки офіцерських кадрів для цього військового формування, рішенням керівництва держави у січні 1992 року навчальний заклад було реформовано в Харківське вище військово-училище Національної гвардії України. 5 січня 1992 року особовий склад училища склав Військову присягу на вірність Українському народові, а 6 липня 1992 року тут було здійснено перший у незалежній Україні випуск лейтенантів – 206 молодих офіцерів поповнили лави НГУ.

1995 року Харківське вище військово-училище НГУ стало Військовим інститутом НГУ. Того ж року 200 курсантів командного факультету узяли участь у військовому параді на столичному Хрещатику з нагоди 50-річчя Перемоги над фашизмом. Це було початком славетної традиції участі харківських курсантів у військових парадах у Києві. Крокували хлопці головною вулицею країни і на цьогорічному параді, коли Україна святкувала чвертьвіковий ювілей своєї незалежності, і тяжкого для кожного патріота нашої держави 2014 року, коли на Донбасі точилися жорстокі бої.

Згодом протягом доволі короткого періоду часу наш навчальний заклад зазнав численних організаційно-штатних перетворень. У зв'язку із роз-

У нове військово-училище було передислоковано 1959 року

Назву «Харківське вище військово-училище тилу МВС СРСР» навчальний заклад отримав у 1975 році

Чимало випускників ХВВУТ дослужилися до високих командних посад, близько сотні – одягнули генеральські погони

Наприкінці 1980-х харківські курсанти п'ять разів відряджались до виконання завдань з охорони громадського порядку на Кавказ та в Середню Азію

Парадний розрахунок Академії на військовому параді на соціальному Хрещатику

В одному строю. Перший набір дівчат-курсантів відбувся в 2013 році

Важко в навчанні – легко в бою

Спецназ – це і жіноча робота теж

формуванням Національної гвардії, в період до 1 березня 2000 року було завершено організаційні заходи щодо підпорядкування VI НГУ Головному управлінню внутрішніх військ МВС України. Згодом завдяки цілеспрямованій роботі всього колективу рішенням Державної акредитаційної комісії України від 2 березня 2006 року Військовий інститут ВВ МВС України було акредитовано за статусом вищого навчального закладу четвертого рівня, а невдовзі, відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів 3198-Р від 10 квітня 2006 року, інститут було реорганізовано в Академію. 27 травня 2014 року у зв'язку з відтворенням на базі внутрішніх військ МВС Національної гвардії України навчальний заклад було реорганізовано в Академію Національної гвардії України. А 4 червня того ж року Указом Президента України № 497/2014 альма-матер офіцерів військ правопорядку було присвоєно статус Національної академії Національної гвардії України.

Нині Академія здійснює підготовку офіцерських кадрів командних, тилових, технічних та гуманітарних спеціальностей тактичного та оперативно-тактичного рівнів, має постійно діючі ад'юнктуру та магістратуру, курси післядипломної освіти офіцерського складу, а також заочну форму навчання військовослужбовців, що проходять службу за контрактом. 2013 року вперше в історії нашого навчального закладу було здійснено набір дівчат-курсантів, які вже незабаром поповнять лави офіцерського корпусу НГУ. Випускники Академії в подальшому мають можливість підвищити рівень професійної освіти у своїй альма-матер і таким чином розширити перспективи кар'єрного росту.

Підготовка випускників освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», наразі здійснюється за спеціальностями: «Філологія», «Менеджмент», «Прикладна механіка», «Автомобільний транспорт», «Державна безпека» та «Військове управління»; «магістр» – за спеціальностями: «Філологія», «Публічне управління та адміністрування», «Прикладна механіка», «Автомобільний транспорт», «Державна безпека» та «Військове управління».

Окремо слід згадати і про наукову та міжнародну діяль-

ність навчального закладу. Нині у складі науково-педагогічних колективів Академії працюють 7 заслужених працівників освіти, заслужений юрист України, заслужений діяч мистецтв України, заслужений тренер України. Свої знання слухачам, курсантам і студентам передають 22 доктора наук, 148 кандидатів наук, 19 професорів, 108 доцентів, 11 старших наукових співробітників. Протягом поточного року в процесі виконання перебувала 31 науково-дослідна робота з проблематики сил охорони правопорядку, 18 з яких було розпочато на замовлення командування НГУ. Виконання шести науково-дослідних робіт було успішно завершено. Також протягом лише 2016 року науковці Академії підготували 6 монографій, 1 підручник, 24 навчальні посібники, 1 словник, 6 порадників, рекомендацій та пам'яток. 219 наукових статей було опубліковано у різних виданнях, причому, авторами 16 з них є слухачі, курсанти і студенти Національної академії НГУ.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності Національної академії Національної гвардії України є розвиток міжнародного співробітництва із зарубіжними колегами. Зустрічі, наукові конференції, семінари, круглі столи за участю гостей з-за кордону проводяться тут регулярно. Викладачі, курсанти, студенти і слухачі представляють результати своїх наукових розробок на міжнародних форумах з обміну досвідом як в Україні, так і за кордоном, беруть участь у численних міжнародних проектах. До речі, в найближчій перспективі – створення на базі Академії мовного центру, який функціонуватиме з метою покращення підготовки курсантів та забезпечення підготовки керівників груп вивчення англійської мови у військових частинах НГУ.

До речі, те, що курсанти нашого навчального закладу мають навчитися всього, що повинен знати і уміти справжній офіцер – не просто красиві слова. Нормальною і навіть буденною практикою є не тільки вивчення теоретичного матеріалу у затишних аудиторіях і закріплення практичних навичок під час польових виходів, але й залучення майбутніх лейтенантів до практичного виконання службово-бойових завдань. Практика ця далеко не нова – ще 1980 року під-

розділи ХВВУТ брали участь в охороні громадського порядку в ході проведення у Москві XXII Літніх Олімпійських ігор. А наприкінці 1980-х, коли на Кавказі та в Середній Азії спалахнули жорстокі міжетнічні конфлікти, харківські курсанти п'ять разів відряджалися до виконання завдань з охорони громадського порядку у цих неспокійних регіонах. Нинішні покоління вихованців Національної Академії НГУ також завжди готові виконати свій службовий обов'язок. Зокрема, слід згадати, що офіцери та курсанти залучалися до несення служби з ОГП під час подій Революції Гідності в Києві взимку 2014 року, виявивши при цьому витривалість, злагоженість та відмінні професійні якості. Чимало офіцерів Академії брали участь в антитерористичній операції на Донбасі.

14 випускників навчального закладу загинули під час виконання професійних обов'язків за часів незалежності України. Після випуску вони продовжили службу у різних військових формуваннях, проте в Академії шанують усіх і свято бережуть пам'ять про кожного. Це полковники Юрій Бойко та Андрій Соколенко, підполковник В'ячеслав Саражан, майори Віталій Захарченко, Микола Зайцев, Олег Каплінський, Іван Якушин та Олег Ковбаса, капітани Дмитро Дунець та Ігор Шпак, старші лейтенанти Ігор Кіналь, Віталій Гончаров та Андрій Ольховський, лейтенант Володимир Кравчук.

Минають роки, але у вдячній пам'яті офіцерів, курсантів, студентів та службовців Академії залишаються спогади про тих, хто створював навчальний заклад, хто кріпив його славу своєю мужністю та героїзмом, досягненнями на професійній ниві і щоденною копіткою працею на благо спільної справи. Ветеранська організація Академії численна, кожний з представників старшого покоління цієї величезної бойової родини завжди є дорогим і бажаним гостем в стінах навчального закладу. Проте є серед них і справді унікальна особистість, Олександра Федотівна Попова, яка за два дні до 85-річчя Академії НГУ відзначає власний, 100-літній ювілей! Вперше поріг цього навчального закладу Олександра Федотівна перетнула в 1940 році, будучи 24-річною дружиною курсового офіцера, старшого лейтенанта

Якова Васильовича Попова. Війна розкидала родину по різних кінцях величезної країни – чоловік воював на фронті, а дружина разом із колективом училища поїхала в евакуацію до Ташкенту, а пізніше – до Алма-Ати. Слід зазначити, що підготовка офіцерських кадрів не припинялася тут навіть у найважчі часи. Навпаки, саме під час Другої світової добре навчені, відважні та ініціативні командири були потрібні війську як ніколи! На той час начальником училища був генерал-майор Іван Ухов, що, як із теплою пригадує Олександра Федотівна, ставився до неї як до власної дитини.

Після війни училище знову було передислоковано в Харків, проте родина Попових ще кілька років подорожувала різними гарнізонами, де судилося служити главі сім'ї. Коли вони повернулися до столиці Слобожанщини і Олександра Федотівна стала шукати роботу, у навчальному закладі молоду жінку прийняли як рідну. Враховуючи її багаторічний досвід, енергійність, доброзичливість і працелюбність, командування вирішило доручити Олександрі Федотівні обійняти посаду секретаря начальника училища. Пропрацювала Олександра Федотівна в училищі аж до 1984 року! Проте навіть вийшовши на заслужений відпочинок, вона продовжила вболівати за рідний колектив. Шанує Олександрю Федотівну і нинішнє покоління офіцерів і курсантів Національної Академії НГУ. Особливо ж вона радіє, коли до неї приходять у гості дівчата у погонах, такі схожі на неї саму багато років тому.

Курсанти, до речі, постійно навідують всіх, хто потребує тепла і турботи – старих і малих. Доброю традицією навчального закладу є опіка над дітьми-сиротами Слобожанщини. Так, наразі військовослужбовці здійснюють опіку над вихованцями Обласного спеціалізованого будинку дитини «Зелений гай», обласних будинків дитини №1, №2 та №3. Адже командування Національної академії НГУ впевнене: навчити майбутніх військових фахівців тій чи іншій професії, безумовно, справа важлива. Та не менш важливо надати їм урок офіцерської честі, людяності та гідності...

**Вл. інф «СЧ»,
фото з архіву
Національної академії НГУ**

Вивченню іноземних мов в Академії приділяється особлива увага

Навчання в Академії – це не лише лекції у затишних аудиторіях

Складання державних іспитів – завершальний етап навчання

24 грудня 2016 року ветеран Академії Олександра Федотівна Попова святкує свій 100-річний ювілей

ЗБРОЯ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

11 – 14 жовтня у столичному Міжнародному виставковому центрі проходила XIII Міжнародна спеціалізована виставка «Зброя та безпека – 2016». Слід зазначити, що це наймасштабніша в нашій країні подія в галузі оборонної промисловості, де було широко представлено як озброєння й військову техніку для вітчизняної армії та правоохоронних органів, так і мисливську та спортивну зброю для цивільного населення.

Свою продукцію на виставці експонували 45 підприємств Державного концерну «Укроборонпром» та ряд флагманів вітчизняної промисловості, зокрема, АТ «Мотор Січ», ПАО «АвтоКрАЗ», Південний машинобудівний завод ім. Макарова, КБ «Південне», ПАТ «Автомобільна компанія «Богдан Моторс». Загалом же на виставці було представлено продукцію 100 підприємств з 24 країн світу, найбільше гостей прийшло з Польщі – укласти договори з українськими партнерами бажали 15 тамтешніх фірм. В рамках ділової програми виставки відбувся ряд науково-практичних та презентаційних заходів. У деяких із них брали участь і представники Національної гвардії України.

На урочистій церемонії відкриття виставки були присутні секретар Ради національної безпеки і оборони Олександр Турчинов, міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак, міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков, командувач Національної гвардії України генерал-лейтенант Юрій Аллеров, міністр оборони Румунії Міхня Моток, військовий аташе іноземних держав.

– Дуже символічно, що ця подія відбувається напередодні великих свят – Покрови та Дня захисника України. Саме захисники України ціною власного життя зупинили ворога, який був значно сильнішим. Вічна пам'ять героям, які віддали життя, захищаючи і звільняючи свою країну, – зазначив у вступній промові Олександр Турчинов. – Я пам'ятаю, коли в 2014 році ми починали протистояти ворогу, у нас були проблеми не тільки зі зброєю, а й з бронежилетами,

шоломами, одягом і взуттям для наших солдатів. А сьогодні українська армія є однією з найбоєздатніших армій Європи. Оборонні підприємства України виробляють дуже широкий спектр військової техніки та зброї – від пістолетів і автоматів до потужної бронетанкової техніки, військово-транспортних літаків, сучасних ракетних комплексів тощо. І сьогодні на Сході країни агресора зупиняє не лише мужність наших військових, але й сучасна і ефективна вітчизняна зброя.

Також Олександр Турчинов наголосив, що Україна зацікавлена в плідній та ефективній військовій співпраці із закордонними виробниками.

– Нинішня виставка – це дуже важливий майданчик, де ми можемо не тільки подивитися на досягнення наших підприємств, але й оцінити можливості наших партнерів. Вона відкриває перспективи для професійних контактів між виробниками сучасної зброї і військової техніки, укладання контрактів та договорів, – додав на завершення секретар РНБО.

Чи не найприкметнішою особливістю цьогоорічної виставки стала різноманітність представлених зразків у вузьконаправлених сегментах. Зазвичай одразу декілька підприємств презентували схожу за параметрами продукцію. Причому, йдеться не лише про формений одяг, фурнітуру чи спецзасоби, але й, наприклад, про спеціалізовану броньовану техніку. Так, легкі тактичні броньовані автомобілі презентували: ПАТ АК «Богдан Моторс» («Барс»), НВО «Практика» («Козак»), ПАО «Завод «Ленінська кузня»

(«Тритон»), ПАО «АвтоКрАЗ» (добре відомі гвардійцям «Кугуар» та «Спартан»).

Нерідко буває так, що за технічними можливостями і співвідношенням «ціна – якість» товар практично не відрізняється. Тоді виробники намагаються просувати власні технічні рішення, які б відрізняли їх від конкурентів. Приміром, одразу два підприємства представили свої розробки роботизованих тактичних транспортних засобів – «Фантом» (ДП «Спецтехноекспорт») та «Піранья» («Ленінська кузня»). Основним їхнім призначенням є дистанційне транспортування вантажів, евакуація поранених безпосередньо із зони бойових дій, розвідка і вогневе ураження позицій противника. Найсуттєвіша різниця між ними полягає у способі пересування: «Фантом» на колісній базі, а «Піранья» – на гусеничній. Також колісний робот важчий у вісім разів, але при цьому здатний перевозити більший вантаж. Тож потенційні покупці мають можливість вибору, а виробники – гідних конкурентів.

Немало було цікавих розробок, котрі притягували до себе увагу лише одним своїм виглядом, як-от роботизована бойова платформа «Ласка». Ця «безпілотна» кулеметна турель, на якій зброя поверталася навколо своєї осі з глухим гудінням, мимоволі воскрешала в пам'яті кадри з фантастичного фільму «Чужий». Розроблена одним із запорізьких підприємств, «Ласка» оснащена 7,62-мм кулеметом ПКМ, обладнана електроприводом, двома відеокамерами, лазерним цілевказником та тепловізором. Пристрій можна використовувати для охорони важливих державних об'єктів, вій-

Роботизована бойова платформа «Ласка»

XIII Міжнародну спеціалізовану виставку «Зброя та безпека – 2016» відвідало понад 18 тисяч спеціалістів з різних країн

Кевларові (арамідні) каски вітчизняного флагману виробників засобів індивідуального захисту компанії «Українська броня»

Зразки унікальних бронейних набоїв компанії «Stiletto systems LTD»

ськових частин тощо. Управляється турель за допомогою як дротового, так і бездротового зв'язку, до того ж, платформа здатна самостійно, без команди оператора, визначати та вражати ціль. Зафіксувавши у зоні спостереження рух, система робить попереджувальний постріл вгору та включає звукове сповіщення. І якщо рух не припиняється, відкриває вогонь на ураження.

Чи не найбільше відвідувачів традиційно було біля експозиції стрілецької зброї та боєприпасів. Одних сюди приводила звичайна людська цікавість – коли ще випадіє нагода потримати в руках штурмову гвинтівку «Форт-221», чи легендарний «важкогазовик» – пістолет Desert Eagle! Інші ж відвідувачі прийшли у справах службових. Старший офіцер управління спеціальних операцій ГУ НГУ підполковник Максим Соколовський приїхав на відеопрезентацію бронейних набоїв, яку проводила Міжнародна інжинірингова компанія «Stiletto systems LTD», що спеціалізується на розробці стрілецької зброї та боєприпасів. Як переконує її рекламний буклет, «застосування набоїв «Stiletto systems» в штатній стрілецькій зброї дозволяє підвищувати її ефективність у 2 рази». Виробник також гарантує, що розроблені ним кулі пробивають будь-які типи бронезитетів, лобову броню як радянських, так і сучасних БМП і БТР, і уражають цілі, захищені бетонними конструкціями. Окрім того, траєкторія польоту кулі не змінюється навіть при подоланні віконно-блокових конструкцій і фасадних елементів, що забезпечує стовідсотковий результат враження цілі при проведенні спецоперацій в умовах міської забудови.

– Снайпери Національної гвардії України вже встигли випробувати невелику партію патронів «Stiletto systems» і залишилися дуже задоволеними. Принаймні, в Україні аналогів їм поки що немає, – говорить підполковник Соколовський. – До того ж, виробник може виготовити боєприпаси, що підходять до будь-якої вітчизняної штатної стрілецької зброї, для нас це дуже важливо. В майбутньому було б непогано придбати такі боєприпаси хоча б для снайперів та бійців підрозділів спеціального призначення, гадаю, витрати себе виправдають.

Як зауважили у «Stiletto systems LTD», НГУ не єдиний їхній потенційний клієнт. Боєприпаси вже встигли оцінити спецназівці Збройних Сил, Служби безпеки України та Державної прикордонної служби.

Якщо відповідні контракти будуть укладені, не виключено, що власне виробництво компанії з часом відкриє і в нашій країні.

Військова та спеціалізована техніка експонувалася як всередині виставкового комплексу, так і на відкритих майданчиках. На одному з них можна було побачити величезний польовий комплекс з ремонту та обслуговування легкої броньованої техніки (ПК-ЛБТ-02) виробництва Державного підприємства «Харківський завод спеціальних машин». Влітку поточного року його було придбано для потреб Національної гвардії та передано харківському оперативному з'єднанню НГУ. До речі, з вітчизняних силових структур наявністю цього унікального комплексу може похвалитися лише Нацгвардія.

Командир ремонтного взводу старший сержант Євген Кириченко та водій-моторист солдат Сергій Катрецький, яких на прохання керівництва підприємства-виробника командування бригади відрядило супроводжувати техніку у столицю, залюбки розповіли про комплекс.

Складається він із вантажного автомобіля супроводу та чотирьох модулів, де розміщується 8 ремонтних блоків – зварювальний, акумуляторний, агрегатний, слюсарно-механічний, силової установки, мийно-маллярський, озброєння та інженерний. Подбали виробники і про побутові умови механіків, оснастивши комплекс санвузлом та кімнатою відпочинку. Перед тим як розпочати експлуатацію, восьмеро

військовослужбовців бригади пройшли двохмісячний курс навчання на підприємстві. І вже за короткий час гвардійці встигли оцінити переваги від того, що в їхньому розпорядженні з'явився ПК-ЛБТ-02.

– У одній з «четвірок» поламався двигун і ми самі замінили його – переставивши справний агрегат з іншої машини, – розповідає старший сержант Кириченко.

Як зауважив представник підприємства-виробника, замовити подібну послугу у них на заводі коштувало б близько 400 тисяч гривень!

– По суті цей комплекс являє собою міні-завод, де в польових умовах можна здійснювати ремонт бронетехніки будь-якої складності, – із гордістю розповідає про дітище свого колективу директор Харківського заводу спеціальних машин Олексій Горобець. – Комплекс без машини супроводу коштує близько шести мільйонів гривень. Але повірте, він того вартий. І справа не лише в значній економії коштів. Для того, щоб віддати техніку, приміром, нам на ремонт, необхідно оформити купу супроводжувальної документації, що іноді забирає не менше часу, ніж сама робота. Тож наразі ми ведемо переговори з командуванням НГУ про виготовлення ще одного такого комплексу. Сподіваюся, що він буде використовуватися з не меншим успіхом.

**Майор Олександр ЗАГОРДНІЙ,
фото автора та лейтенанта
Олексія ПАВЛЮКА**

«АвтоКрАЗ» традиційно представив одну з найширших «лінійок» броньованих автомобілів

СМАЧНИЙ ВИБІР

Зміни в процесі перетворення Національної гвардії України на сучасне військово-формування, здатне до виконання найскладніших завдань, не оминають жодного аспекту життєдіяльності НГУ. Це стосується не лише запровадження системи бойової підготовки відповідно до стандартів країн НАТО чи оновлення парку бронетехніки, а й покращення харчування особового складу.

Не можна сказати, що нині цьому питанню в державі і Національній гвардії зокрема, приділяється неналежне значення. Продукти закупаються у достатній кількості, а якість приготовлених страв в солдатських їдальнях цілком пристойна. Звісно, не ресторанне меню, проте й голодним з-за столу ніхто не встає. Але є одне «але» – харчуються військовослужбовці, як і десятки поколінь їхніх попередників за принципом: «їж, що дають». Проте психологами вже давно доведено, що одноманітність,

Гвардійське ноу-хау полягає в тому, що під час кожного прийому їжі військовослужбовцю пропонується вибір із двох страв. Головна умова – жодних додаткових витрат. В кожному оперативно-територіальному об'єднанні було визначено по одній частині-учасниці проекту, причому, меню на місцях дозволили укладати на власний розсуд. І якщо серед перших страв традиційно переважав український борщ, то з другими вже експериментували, хто як міг. Таким чином, солдатський стіл збага-

дуже смачно, майже як удома. Недивно, що за час служби я погладшав на 10 кілограмів, – поділився своїми враженнями військовослужбовець Галицького з'єднання НГУ солдат Андрій Корнев.

За результатами експерименту фахівцями ГУ НГУ були зроблені відповідні висновки, де враховувалися відгуки як офіцерів-тиловиків частин, так і «споживачів». За словами начальника відділу продовольчого забезпечення полковника Андрія Стойка, якщо проект повністю себе виправдає, протягом року на подібну систему харчування перейдуть усі гвардійські військові колективи. Більш того, в планах тиловиків розширити асортимент до трьох, чотирьох, а то й п'яти страв!

– Все залежатиме від потужностей кожної їдальні та, звісно, кількості кухарів, – розповів полковник Стойко. – Адже якщо з приготуванням двох страв один фахівець ще може справлятися, то для трьох уже потрібні додаткові робочі руки. У зв'язку з цим можливе введення додаткових штатних посад кухарів. Окрім того, для економії часу та урізноманітнення меню військовослужбовців планується у подальшому закупляти напівфабрикати, приміром, голубці чи вареники. Ми поставили завдання: організувати процес у солдатських їдальнях таким чином, щоб він був не гіршим, аніж в закладах громадського харчування.

**Майор Олександр ЗАГОРДНІЙ,
фото майора Володимира ХАВЕРКА
та капітана Ігора ГРАБОВСЬКОГО**

а це стосується й їжі також, пригнічує моральний стан людини. Як же зробити так, щоби страви були не просто поживними, але й різноманітними? І щоб при цьому не порушувалися межі норм забезпечення, затверджених Постановою Кабінету міністрів України, до речі, ще у 2002 році?

Схоже, що вирішити цю непросту дилему здатна нова система приготування їжі під назвою «Харчування на вибір», яку розробили фахівці управління речового та продовольчого забезпечення Головного управління НГУ. Принаймні, про це говорять позитивні результати пілотного «смачного» проекту, який тривав три місяці з 1 серпня поточного року.

тисвся пловом, макаронами «по-флотські», пельменями, варениками та іншими стравами, більшість із яких воїни-строковики куштували востаннє ще вдома. Навіть овочеві закуски військовим кухарям вдалося урізноманітнити, адже комусь із воїнів більше до вподоби салат, а комусь – просто нарізані овочі.

Напевно, не варто пояснювати, наскільки такий смачний вибір сподобався особовому складу частин, що їм випало брати участь у проекті.

– Мені з дитинства більше подобається борщ, аніж інші супи. Відтоді як з'явилася можливість обрати собі обід, я беру тільки цю страву. Борщ у нашій їдальні готують

НА ВСІ РУКИ МАЙСТРИ

Про героїзм військових медиків у зоні АТО наш часопис розповідав неодноразово. Нерідко їм доводилося рятувати людські життя під обстрілами. Бувало й так, що операційною служив солдатський намет, а відсутність потрібних інструментів та обладнання доводилося компенсувати речами нематеріальними – золотими руками та багаторічним досвідом лікарів у погонах. Утім, не меншою відвагою та винахідливістю відзначалися й фахівці, які на буремному Донбасі «лікували» та повертали на передову різноманітну військову техніку. Йдеться про військовослужбовців унікального підрозділу – пересувної авторемонтної майстерні Центральної бази забезпечення Головного управління НГУ.

Як можна зрозуміти із назви, пересувна авторемонтна майстерня – це і «швидка допомога», і одночасно польовий шпиталь для пошкодженої чи зламаної військової техніки. Вона й сама складається з кількох спеціалізованих автомобілів, а обслуговують майстерню десятеро військовослужбовців – водіїв-механіків, техніків і слюсарів. Дві вантажівки підвищеної прохідності ЗІЛ-131 виконують функції ремонтно-механічної та ремонтно-слюсарної майстерень. В їхніх кузовах є все, чого душа механіка забажає: електросилова установка, гідравлічний прес, зварювальне обладнання, верстати та різні інструменти. Самі ж ремонтні роботи виконуються у спеціальних наметах, які теж входять до комплексу автомаїстерні. Якщо ж «пацієнт» не може рухатися самотужки, то на «лікування» доведеться їхати на платформі, куди його завантажить потужний кран. Довгий час автомаїстерня була єдиним подібним підрозділом спершу у внутрішніх військах, а потім – і в Національній гвардії. Але більш сучасний польовий комплекс з ремонту та обслуговування легкої броньованої техніки виробництва Харківського заводу спеціальних машин, що наразі перебуває на балансі тамтешньої бригади оперативного призначення, було придбано для потреб НГУ тільки влітку поточного року. Коли ж у липні 2014 року виникла гостра потреба налагодження ремонту техніки безпосередньо в районі АТО, виконання цього відповідального завдання лягло виключно на плечі киян.

Ремонтують тут будь-яку техніку – легкові та вантажні автомобілі і навіть бронетранспортери. «Хіба що броню не зварюємо», – посміхаються військовослужбовці. Дійсно, зварюванням броні займаються спеціалізовані ремонтні підприємства, а ось наварити на корпус БТРа захисну решітку, чи то як іменують її фахівці, протикумулятивний екран, можна і на базі пересувної майстерні. Столичним ремонтникам такий «апгрейд» гвардійської бронетехніки в польових умовах доводилося робити неодноразово. Хтозна, скільки солдатських життів урятували вони таким чином!

Заступник командира Центральної бази забезпечення ГУ НГУ з озброєння – начальник технічної частини майор Юрій Немченко зазначає, що автомаїстерня перебуває в строю з далекого 1984-го, але потреби у її використанні не було цілих тридцять років. Звичайно, військовослужбовці підтримували машини і все устаткування у справності,

регулярно виїжджали тренуватися на полігон, перебували у постійній готовності до виконання завдань за призначенням поза межами столичного гарнізону. Тож коли нам надійшов відповідний наказ, автомаїстерня оперативно вирушила на Схід України.

Так, першим місцем тимчасової дислокації підрозділу був район міста Ізюма, що на Харківщині, де він діяв безперервно до березня 2015-го, а потім переїхав до Слов'янська, де змінний склад техніків працював аж до кінця року. Після завершення гострої стадії конфлікту на Донбасі автомаїстерня повернулася до столиці, тут перебуває і понині – як завжди, у повній готовності висуватися у будь-який куточок країни. Як згадують військовослужбовці, за півтора роки роботи майстерні у відриві від місця постійної дислокації, черга з автомобілів і бронетранспортерів, що потребували ремонту, не зникла. І це не дивно – фактично під їхньою опікою була вся техніка частин та підрозділів Нацгвардії, які перебували в районі проведення АТО. Це й арміїям встигали допомагати!

«Хвороби» і «поранення» у бойових машин траплялися різного ступеня важкості. У літню спеку та лютий мороз вони лагодили двигуни, роздавальні коробки та коробки передач, «прокачували» гальма, замінювали зламані деталі та агрегати. Взагалі, за весь час роботи автомаїстерні у районі АТО військовослужбовцям не вдалося відремонтувати лише один автомобіль – через те, що ремонт він уже не підлягав.

Один із військовослужбовців частини, прапорщик Сергій Макаренко, демонструє на екрані свого телефону фото – гора понівеченого металу, у якому з величезним трудом можна впізнати вантажівку КраЗ. Як виявилось, солдат-водій зупинив машину на блокпосту, аж тут почався артобстріл і одна з мін поцілила у капот. Боець дивом урятувався, буквально на хвилинку вибігши у справах, а ось машина, на жаль, стала металобрухтом. Те, що від неї залишилося, прапорщику Макаренку судилося перевозити для подальшого списання. Старший інструктор з водіння, він не входив до змінного складу автомаїстерні, але докладав значних зусиль для її безперебійної роботи, адже регулярно привозив з Києва пально-мастильні матеріали, запчастини та інші необхідні технікам вантажі.

Взагалі, з усіх його колег Сергій, напевно, має найбільший бойовий досвід. Він

їхав за кермом новенького КраЗа на військовому параді на честь Дня незалежності України 2014 року, після якого буквально з Хрещатика вся військова техніка відправилася на передову. Прапорщик Макаренко в складі зведеного оперативного резерву частин НГУ Київського гарнізону виїхав на Донбас за два дні після свята. Незабаром у селищі Комсомольському гвардійці потрапили під серію інтенсивних обстрілів, зазнавши втрат. І хоча це відрядження до зони АТО було для нього вже не першим, і далеко не останнім, саме тоді він посправжньому зрозумів, що таке війна.

Щодо військовослужбовців, які в різний час працювали в складі автомаїстерні, то, звичайно, до виконання таких відповідальних завдань командування Центральної бази забезпечення ГУ НГУ відбирало найкращих механіків і слюсарів – тих, хто, як-то кажуть, народився із ключем у руках. І були серед них не лише офіцери та військовослужбовці за контрактом, а й воїни строкової служби. Деякі з них, зокрема, старший солдат Олександр Мельник та солдат Олександр Шкара, невдовзі після повернення з бойового відрядження виявили бажання стати професійними гвардійцями.

Утім, відрядження до зони АТО стало бойовим хрещенням і для деякого із молодих контрактників частини. Наприклад, випускник Національного транспортного університету Іван Шевченко, який нині вже носить сержантські погони, уклав контракт у жовтні 2014 року, а за півроку виїхав у Слов'янськ.

– Пристрасть до техніки у мене з дитинства. Давно помітив: коли на душі погано, починаєш лагодити машину, і одразу стає легше. Тож моя нинішня служба – це як раз те, чого я прагнув: займатися улюбленою справою і бути в колективі однодумців, – каже Іван. – На час мого перебування у зоні АТО там було уже більш-менш спокійно, тим більше, у Слов'янську. Неодноразово доводилося виїжджати і на блокпости та взводні опорні пункти, адже за можливості ми ремонтували техніку просто на місці, та на серйозну небезпеку особисто я жодного разу не наражався. Роботи було дуже багато, це правда. Але втома швидко забувається, а щира вдячність багатьох людей гріє душу ще довго...

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
фото автора**

КІНОЛОГ – ЦЕ БОЄЦЬ, НА ЯКОМУ ЛЕЖИТЬ ПОДВІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Вважається, що першими дикими тваринами, яких приручили люди, були собаки. Протягом тисячоліть вони були незамінними помічниками на полюванні та надійними захисниками домівок. В сучасному світі собаки не лише вірні друзі, а й поводитири, рятувальники на суші і воді, пастухи, сапери, пошуковці – перелік їхніх «спеціальностей» дуже широкий. Домашніх улюбленців використовують навіть в медичній та соціальній реабілітації людей з особливими потребами. Важливу роль чотирилапі відіграють і в життєдіяльності Національної гвардії України. Чи це охорона важливих державних об'єктів, чи патрульний маршрут на мирній території, чи блокпост на буремному Донбасу – скрізь разом з гвардійцями несуть службу хвостаті солдати. Чим живуть нині кінологи НГУ та їхні підопічні розповів нашому кореспонденту начальнику кінологічної служби штабу Головного управління НГУ полковник Тарас Борита.

– Вже два з половиною роки підрозділи Національної гвардії України відстоюють незалежність держави на Сході країни. Наскільки активно залучаються до антитерористичної операції кінологи НГУ?

– З самого початку АТО вони постійно виїжджають в зону бойових дій у складі оперативних резервів. Службу переважно несуть на блокпостах, регулярно допомагаючи бійцям виявляти заборонені предмети при огляді громадян та автотранспорту. Прикладів професійної роботи кінологів, які доводять, що чотирилапі гвардійці не даремно їдять свій хліб, за два роки набралось чимало. Часом навіть однієї присутності хвостатого помічника вистачає аби виявити правопорушника. Зрозуміло, що коли перед КПП збирається велика черга з машин, шанси провезти заборонене для нечистих на руку громадян збільшуються в рази – бійці фізично не встигають ретельно оглянути всіх. Помітивши кінолога зі службовим собакою, злочинці, як правило, починають нервувати. І для пильних воїнів це стає сигналом, що саме цю особу потрібно прискіпливіше перевірити. Часом терористи, намагаючись обдурити хвостатих гвардійців, вдаються до різних хитрощів. Наприклад, в минулому році на блокпосту у Донецькій області службовий собака окремого загону спецпризначення одного з теруправлінь НГУ знайшов в автомобілі 500 грам тротилу. Вибухівка була захована в сумці з парфумами – вочевидь, злочинець сподівався що сторонній запах заб'є нюх псові, але не вийшло. Адже про подібні «схованки з прикриттям» наші хлопці добре знають і враховують імовірність ви-

никнення такої ситуації при підготовці своїх чотирилапих напарників.

– Чи відбулися якісь зміни в системі навчання кінологів у зв'язку з участю в АТО?

– Наразі в зоні бойових дій однією з найбільших проблем є вибухонебезпечні предмети та речовини. Нерозірвані боеприпаси, протитанкові і протипіхотні міни, саморобні фугаси та розтяжки – ці страшні «сюрпризи» підстерігають бійців в найнесподіваніших місцях. Недарма сапери кажуть, що один рік війни – це п'ять років подальшого розмінування. Тож наразі одним із пріоритетних напрямків для нашої служби є підготовка кінологічних розрахунків за мінно-розшуковим напрямком та з пошуку вибухових речовин. Завдання це відносно нове і дещо відрізняється від вже звичного нам пошуку не закопаних під землю вибухових пристроїв та речовин. Спільно з інженерною службою Головного управління НГУ ми розробили програму з підготовки собак-саперів, яка реалізується в Навчальному центрі НГУ. Кілька кінологічних розрахунків окремих загонів спеціального призначення та військових частин з охорони АЕС вже пройшли курс навчання за цим профілем і виконують завдання за призначенням. Навесні наступного року плануємо організувати підготовку фахівців частин оперативного призначення. Зазначу, що в даному випадку не йдеться про те, щоби собаки замінили міношукачі. Вони просто стануть додатковим інструментом, який допоможе саперам в їхній роботі.

– Де ще окрім Навчального центру можуть покращити свою майстерність кінологи?

– Вони постійно беруть участь у професійних змаганнях, під час яких можна не лише себе показати, але й у колег повчитися. Окрім участі у гвардійських чемпіонатах, наші кінологи гідно представляють НГУ на міжвідомчих, регіональних та національних заходах. Так, в минулому році на всеукраїнських змаганнях по спортивному та охоронному дресированню військово-вслужбовцевь одного із окремих загонів спецпризначення НГУ виборов друге місце. А в поточному році кінологи Східного ОТО стали переможцями серед силових структур в Донецькій області.

– Свого часу у внутрішніх військах через брак коштів ледь не основним джерелом оновлення поголів'я собак були приватні оголошення на кшталт «віддам у хороші руки». Зрозуміло, що робочі якості таких тварин часто бажали кращого, але від безвиході мусили брати. Наскільки гостро питання «собачих кадрів» стоїть зараз?

– Так, ви праві, бувало й таке. Але згадана вами ситуація залишилася в минулому. Пов'язана вона була не лише із відсутністю належного фінансування, а й з браком спеціалістів, зокрема спеціалістів-кінологів служб на місцях. Відповідно робота щодо оцінки поголів'я та його вчасної заміни інколи велася не на належному рівні. Приміром, робочий ресурс розшукового собаки в середньому складає 8 років, а його «колеги», який працює виключно з вибухівкою – на два-три роки менше. У тварини погіршуються робочі якості і її необхідно переводити в іншу категорію служби, наприклад, у вартову. А цього часом нікому було робити. Наразі ж цієї проблеми не існує. Всі посади укомплектовані висококваліфікованими офіцерами з відповідною фаховою освітою, які мають і знання, і досвід. Кошти на придбання нових собак командування виділяє. Та перш ніж їх просити, кінологи вивчають ринок пропозицій, обґрунтовують, чому представника саме цієї, а не іншої породи необхідно придбати. Закупуємо собак як у кінологічних спілці України, так і в приватних заводчиків. Головним критерієм при цьому є не лише робочі якості тварини, а й «генеалогічне дерево» цуценяти. Окрім того, певну кількість собак ми вирощуємо самі. Практикуємо і службу з власними тваринами, що також має свої переваги. Люди-

на, яка служить зі своєю собакою, завжди мотивована якомога краще навчити свого улюбленця, а для частини це добре тим, що не потрібно шукати і витратити кошти на придбання нового хвостатого солдата.

– Яким породам для служби в НГУ надається перевага?

– У поточному році ми віддавали перевагу цуценяткам бельгійської вівчарки малінуа. Вони хоч і дещо менші за габаритами за «німців», проте більш витривалі, не поступаються розумом і не гірше піддаються дресируванню. Ці собаки немовби створені для служби у спецназі, тож порадившись із представниками окремих загонів спеціального призначення територіальних управлінь, ми придбали для них десять «бельгійців». Основним напрямком їхньої підготовки якраз і буде мінно-розшукова діяльність та пошук вибухових речовин.

– З якими проблемами і здобутками завершає рік кінологічна служба?

– Проблеми завжди є, але вони вирішуються, якщо завчасно їх піднімати. Приємно відзначити, що останнім часом командування НГУ та військових частин приділяє достатню увагу нашим потребам. Протягом року для всіх службових собак були закуплені нові комплекти спеціального спорядження – шкіряні намордники, нашійники, довгий і короткий повідки. Тварини повністю забезпечені якісними кормами преміум-класу. Кінологам закупили професійні тренувальні комбінезони та захисні дресирувальні рукави, які використовуються на міжнародних змаганнях. Наприкінці листопада в столичному оперативному з'єднанні було завершено будівництво кінологічного центру з адміністративною будівлею, класами підготовки фахівців, сучасними вольєрами, місцями для миття собак та амбулаторним ветеринарним кабінетом. Також у 2016 році було придбано два кінологічні спеціалізовані автомобілі для перевезення службових собак на далекі відстані. Тож прогрес очевидний і на досягнутому зупинятися ми не збираємось.

– Чи можете докладніше розповісти про згаданий спецтранспорт та його призначення?

– Де перебуває службовий собака під час виїзду у складі військового оперативного резерву? Правильно, в автобусі разом з особовим складом поруч із кінологом. В результаті ні один, ні другий нормально не можуть відпочити в дорозі. Для вирішення цієї проблеми ми спільно із фахівцями управління автомобільної та бронетанкової техніки Головного управління НГУ розробили спецавтомобіль, який згодом виготовило одне з вітчизняних оборонних підприємств. Транспорт обладнаний 10 кабінами з електричним освітленням, системами вентиляції і кондиціонування, що надає змогу подавати свіже повітря під час руху, а в зимовий період – обігрівати приміщення. Також він оснащений баком на 160 літрів питної води з системою подачі на всі вольєри, невеличким трапом, по якому поранений собака може потрапити до кабіни, лежачками, нішами для корму, спорядження та ветеринарних медикаментів. А для функціонування в польових умовах є бензиновий генератор. Як я вже казав, на сьогодні у Гвардії таких автомобілів два – в Північному та Південному територіальних управліннях. В майбутньому вони будуть в кожному ТУ. Для окремих загонів спецпризначення плануємо закупити причепа, розраховані на шість собак, як передбачено за штатом. Не без гордості скажу, кінологічний спецавтомобіль – це наше ноу-хау і жодна із вітчизняних структур не має подібних машин.

– Тарасе Григоровичу, дякую вам за інтерв'ю. І наостанок нашої розмови, можливо когось зі своїх підлеглих ви хотіли б згадати добрим словом окремо?

– Дякую і вам. Навіть не знаю кого й назвати – у нас в кінологічній службі всі гідно справляються зі своїми обов'язками, і в мене ні до кого нарікань немає. Кожен кінолог – це боєць, на якому лежить подвійна відповідальність. Адже він відповідає не лише за власну професійну підготовку, а й за вміння чотирилапого підлеглого. Це серйозний труд, і недарма кінологічні підрозділи вважаються елітними у всіх провідних арміях світу.

Розмову вів майор Олександр ЗАГОРОДНІЙ, фото автора, підполковника Дмитра ОБРАЗЦОВА, майора Сергія ДОРОША та капітана Андрія НЕКРАСОВА

АЛЬФА ОТРИМАЛА ВЛАСНЕ ЖИТЛО

Одним із головних завдань кінологічної групи окремого загону спеціального призначення Східного територіального управління НГУ є розмінування і пошук вибухових речовин в зоні проведення АТО, куди загин часто виїжджає у службові відрядження і де вистачає небезпечних «сюрпризів».

Наразі до складу групи входять двоє хвостатих «солдатів». Це тварини породи бельгійська вівчарка малінуа – власна собака одного з бійців 4-річна Зара та придбана за кошти з бюджету НГУ семи-місячна Альфа. «Спецназівцями» Зара та Альфа стали нещодавно. Раніше вони разом зі своїми кінологами проходили службу у конвойному підрозділі.

– В дитинстві Альфа була досить грайливим щеням. Але вже підлітком вона показувала професійні задатки і стійкий характер. Нині ж це собака з відмінними робочими якостями, мій надійний напарник і друг, – розповідає кінолог з позивним «Малина» про свою вихованку.

Власного розплідника у загону спецпризначення поки що немає. Тож донедавна Альфа мешкала у кінолога вдома. Але нещодавно у собаки-сапера з'явилося власне помешкання. Новий просторий вольєр гвардійцям подарували виробник товарів для тварин ТМ «Природа» і виробник кормів для собак «Profine», які вже не вперше допомагають харківським військовим правоохоронцям. Раніше фірми-меценати безкоштовно надавали гвардійцям ветеринарні препарати, засоби догляду за тваринами, нашійники, рукави для дресирування та багато іншого.

Вольєр встановили на території військового містечка харківського з'єднання оперативного призначення НГУ й вівчарка одразу ж його облюбувала.

– Здається, нова оселя подобається Альфі навіть більше, ніж мій власний будинок, – жартує її напарник-гвардієць.

Марія ВОМК, фото Богдана ШАХАЄВА

ТВОРЧИЙ ПРИВІТ МЕШКАНЦЯМ ДОНБАСУ

Уже понад два роки на Сході України триває антитерористична операція. Протягом цього періоду на буремний Донбас постійно відряджався особовий склад різних з'єднань та частин Національної гвардії України. Зазначимо, що далеко не всі гвардійці в зоні АТО виконують завдання зі зброєю в руках, утім праця представників небоювих підрозділів НГУ не менш важлива і почесна.

Наприклад, артисти Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України неодноразово виступали у прифронтовій зоні. Даруючи своє мистецтво захисникам і мирним мешканцям Донбасу, наші музиканти, співаки і танцюристи намагалися хоча б трошки скрасити їхні непрості будні.

В період з 20 вересня по 3 жовтня 2016 року Академічний ансамбль НГУ побував у зоні АТО з концертним туром у рамках акції «Незалежній суверенній Україні – 25», що проходила під патронатом міністра внутрішніх справ України Арсена Авакова.

Протягом двох тижнів представники управлінь Національної поліції у різних областях України, артисти ансамблю пісні й танцю Головного управління Нацполіції у Луганській області «Патруль» та Академічного ансамблю пісні й танцю НГУ під керівництвом радника міністра внутрішніх справ Івана Стойка відвідали дев'ять міст Донбасу. Правоохоронці побували у Старобільську, Рубіжному, Євродонецьку, Новоайдарі, Часовому Яру Луганської області та у Торезьку, Мирнограді, Мар'їнці і Покровську – Донецької.

Попередні візити гвардійського Ансамблю до Донбасу проходили порізно. Інколи доводилося переміщатися з одного населеного пункту до іншого під охороною озброєних гвардійців. Бували і прикросі, наприклад, влітку 2014 року на концерт, який проходив в щойно звільненому Слов'янську, взагалі ніхто не прийшов – чи то реклама була погана, чи то дезорієнтовані громадяни на перших порах побоювалися брати участь у проукраїнських заходах. Утім, нинішній тур пройшов без жодних ексцесів. Міста, які відвідували артисти, живуть по-українськи. На вулицях

часто можна зустріти людей у формі, побачити пофарбовані у національні кольори будинки та діточок, які на асфальті малюють жовто-блакитні прапорці.

Про заплановані виступи гвардійських артистів мешканці міст знали заздалегідь. Про це свідчили рекламні щити на центральних площах та біля входів до місцевих будинків культури. Вже до початку виступів охочих переглянути концерт збиралося чимало. Зважаючи на осінню погоду, виступали артисти здебільшого у приміщенні, хоча бувало й так, що танцювати і співати їм доводилося просто неба.

Під час виступів Ансамблю глядачі мали змогу насолодитися прекрасними музичними композиціями у виконанні співаків та музикантів, серед яких заслужені артисти України Ганна Петраш та Любов Волинець-Іванова. Чудові оперні номери солістки Ансамблю Катерини Рісички та хореографічні композиції балету, яким керує заслужений артист України Євген Гатицький, також удостоювалися щирих оплесків. Подобалися публіці і сильні чоловічі голоси артистів хору, яким керує хормейстер Євген Гундер. Музиканти Ансамблю

лю демонстрували віртуозну гру на сопілці, скрипці, бандурі і навіть на справжній шотландській волінці.

Щоразу на завершення концерту усі учасники акції разом із глядачами виконували головну пісню нашої країни – Державний гімн, що створювало надзвичайно хвилюючу і теплу атмосферу.

– Основна мета проведення концертних виступів Академічного ансамблю пісні й танцю НГУ саме тут – це єднання України. Наші артисти з радістю виступають у прифронтових містах, адже таким чином вони

15 РОКІВ З ВАМИ

Липень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Серпень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Вересень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Жовтень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Листопад

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Грудень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

СЛОВО ЧЕСТИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

АКАДЕМІЇ ІІ УКРАЇНИ – 85!

Січень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Лютий

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Березень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Квітень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Травень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Червень

пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Творча біографія Академічного ансамблю пісні й танцю НГУ бере початок у буремні роки Другої світової війни. Колектив було засновано всього лише через кілька днів після того як радянські війська звільнили Київ від фашистських загарбників. Тож уже понад 70 років артисти у погонах дарують своє мистецтво людям. Виступати їм, до речі, доводилося не лише на українських теренах. Вони гастролювали країнами Європи, брали участь у різних міжнародних конкурсах та фестивалях.

У 2004 році колективу було присвоєно статус академічного. Наразі тут служать та працюють близько 130 артистів, які своєю щоденною працею стверджують це високе звання.

нагадують жителям Донбасу, що всі ми – громадяни однієї країни, які мають спільну культуру та походження, – підкреслив начальник Академічного ансамблю пісні й танцю НГУ полковник Іван Мельник.

На концерти Ансамблю в усіх містах прагнули завітати і військовослужбовці НГУ. Так, у Часовому Яру Луганської області та Покровську Донецької області виступам військових артистів найбільше раділи харківські військові правоохоронці, котрі якраз виконували бойові завдання в зоні АТО.

– Ми охоче відгукнулися на запрошення переглянути концерт нашого Ансамблю. Бійці, які щодня несуть службу на блокпостах та взводних опорних пунктах, отримали можливість розбавити свої будні цікавою та яскравою подією та насолодитися справжнім мистецтвом, – зазначив старший офіцер відділення по роботі з особовим складом Слобожанської бригади НГУ майор Юрій Герман.

Важливо також відмітити, що неабияке враження на гостей справляла чудова якість звуку. Її вдалося досягти за допомогою новітнього концертного обладнання, що його було придбано для Ансамблю зовсім нещодавно. Це акустична система з цифровою корекцією звучання «Electro Voice» та сучасний пульт керування звуком «Behringer». Апаратура, якою, до речі, користуються світові естрадні та оперні зірки, забезпечувала якісний рівень звучання музичних композицій як надворі, так і всередині концертних залів. Подорожували артисти містами Донбасу двома новенькими автобусами «Isuzu Ataman», спеціально обладнаними для потреб Ансамблю.

Повернувшись до столиці, довго артисти склавши руки не сиділи, а вже через кілька днів знову вирушили на гастролі, і знову на Донбас, до міста Краматорська. Загалом же протягом поточного року концертні бригади Ансамблю побували у п'ятнадцяти відрядженнях у різних областях України, зокрема, п'ять разів їздили до зони проведення АТО.

Лейтенант Олексій ПАВЛЮК,
фото автора

RADIO ROKS ЗНОВУ В ГОСТЯХ У АРТИЛЕРИСТІВ

Вже другий рік поспіль триває дружба популярної FM-радіостанції Radio ROKS з Національною гвардією України. Свого часу працівники та слухачі станції подарували одному з артилерійських підрозділів столичного з'єднання НГУ понад три сотні книг. А ще був «Полігон-Фест», відкритий проект, який колектив радіостанції організував і провів у навчальному центрі «Старе». Тоді перед гвардійцями абсолютно безкоштовно виступали найкращі вітчизняні рок-музиканти.

І ось у жовтні поточного року Radio ROKS знову побувало в «Старому», де на той час тривали навчальні збори артилерійських підрозділів НГУ. З самого ранку бійці з нетерпінням чекали на гостей, організувавши для них на одному з вантажних причепів імпровізовану сцену.

Вже на початку виступу артисти «зарядили» військову аудиторію позитивною енергетикою.

– Завдяки мужності, витримці бійців Нацгвардії мені спокійно спиться вночі, дякую вам! – вітаючи глядачів, сказала ведуча ранкового радіо-шоу Соня Сотник.

У супроводі двох музикантів радіо-діджей і за сумісництвом, рок-співачка, Соня не лише вела концерт, але й виконувала пісні. Прості і легкі для сприйняття тексти

та запальна музика подарували бійцям хороший настрій. Протягом всього заходу артилеристи посміхались і підспівували виконавцям. Перерви між музичними номерами заповнювалися живим спілкуванням, від якого однакове задоволення отримали як артисти, так і глядачі. Тож не дивно, що по завершенню концерту гвардійці вишикувалися в чергу аби сфотографуватися з гостями на пам'ять.

– Таке дозволяє кожному сподобається! Чудова можливість відпочити і відволіктися від службових буднів, – висловивши загальну думку своїх товаришів, поділився враженням від концерту один з артилеристів.

Лейтенант Іван ПАЛЬОШКА,
фото автора

НА ВОПІ – БЕЗ ПОДІЙ

Сотні бійців Національної гвардії України несуть бойове чергування на блокпостах та взводних опорних пунктах зони проведення антитерористичної операції. Зокрема, під час свого відрядження на Донеччину наш кореспондент познайомився з п'ятьма бійцями харківської бригади оперативного призначення НГУ, які виконували службові завдання біля селища Архангельського, що знаходиться у 30 км від окупованої Горлівки.

«ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ І В СТЕПУ БУЛО ЗАТИШНО»

Командиром цього невеличкого підрозділу є 45-річний прапорщик Віталій Хомич. За посадою він – заступник командира комендантського взводу роти бойового забезпечення. На момент зустрічі із військовим журналістом він організував охорону взводного опорного пункту лише два тижні, проте за цей короткий час проявив себе не тільки як вимогливий командир, але і як здібний господар.

Народився та виріс прапорщик Хомич у місті Дубно Рівненської області у родині військовослужбовця. Після здобуття середньої освіти закінчив місцеве професійно-технічне училище за фахом електромонтера автомобілів. У 1996 році Віталій Васильович було призвано на строкову службу до Центру дорожнього забезпечення Сухопутних військ ЗСУ, що дислокується в його рідному місті. Там і залишився на службу за контрактом, обіймав посади начальника інженерно-ремонтної майстерні та техника відділу забезпечення та зберігання. Звільнився Віталій Васильович у 2004 році у званні прапорщика, після чого працював автослюсарем у місцевому автобусному парку.

Коли у червні 2015-го Віталій Васильович знову отримав повістку, то не зволікав із прибуттям до військкомату. Вже на початку мобілізації він замислювався, чи не укласти новий контракт про проходження служби. Забігаючи наперед, зазначимо, що до лав професійних військових він повернувся у грудні 2015-го.

Після двотижневого курсу перепідготовки у Навчальному центрі НГУ, де протягом двох тижнів він відновлював колись набуті навички вогневої, медичної та інженерної підготовки, прапорщика Хомича направили до харківської бригади оперативного призначення НГУ, в якій він прийняв посаду заступника командира комендантського взводу роти бойового забезпечення.

У лютому Віталій Васильович відправився у своє перше бойове відрядження на Луганщину, в район селища Мирна Долина. Протягом двох місяців у складі взводу

забезпечення прапорщик Хомич виконував завдання переважно комендантської служби, зокрема контрольно-перепускного режиму та охорони тимчасового місця дислокації харків'ян.

У липні цього ж року Віталія Васильовича вдруге відрядили на Схід. Цього разу прапорщик Хомич виконував обов'язки начальника пересувної лазні. Три тижні під його команду ця «купальня на колесах», з допомогою якої гвардійці підтримували особисту гігієну та чистоту свого обмундирування, значно покращувала життя бійців у складних польових умовах.

Третє відрядження прапорщика Хомича на Донбас розпочалося на початку серпня. Протягом трьох тижнів Віталій Васильович ніс службу на блокпосту поблизу міста Авдіївки Донецької області. Займався переважно перевіркою транспорту. Тоді щодня по телевізору транслювали репортажі про сутички в районі Авдіївки, адже на той час це була одна із найгарячіших точок на мапі Донбасу. На щастя, нашого героя небезпека обминула.

У середині вересня Віталій Васильович прибув до військового містечка батальйонної групи харківської бригади оперативного призначення НГУ, що тоді дислокувалася поблизу міста Покровська Донецької області. Отримав чергове завдання: очолити групу з 5 гвардійців та висунутись для охорони взводного опорного пункту поблизу Архангельського. Основне завдання гвардійців на новій позиції – це охорона території ВОПа, підтримання у належному стані окопів і траншей. І за недовгий час, поки Віталій Васильович разом з підлеглими несли бойове чергування на цій позиції, гвардійці зробили чимало.

– Стан ВОПа на час його передачі нам бійцями слов'янського полку НГУ був досить непоганий. На жаль, дощі дощуляють щодня, отже доводиться слідувати за тим, щоби негода нічого не пошкодила. А коли є вільний час, готуємо позицію до зимових похолодань. Батько з дитинства привчив мене не сидіти, склавши руки, такі ж навички я намагаюся прищепити своїм підлеглим. Можливо, комусь це і не до вподоби, але я впевнений: потім вони мені ще подякують за затишок, який ми разом створили, – посміхається Віталій Васильович.

ВОП, який охороняють гвардійці, дислокується на відкритому пагорбі. З такої позиції прапорщик Хомич чудово бачить усіх, хто наближається до об'єкта. Обабіч імпровізованого пропускного пункту, де завжди чергує хтось із бійців, пролягає степова дорога. А вузькі доріжки гвардійці за ініціативою прапорщика Хомича нещодавно посипали щебенем, аби в дощову погоду не місити болото. До речі, усі приміщення, окрім літньої кухні та душевої, підземні, тож навіть з близької відстані ВОП майже не видно.

Бункер, в якому мешкає особовий склад, виглядає досить суворо – стіни у 20 сантиметрів товщиною, сталеві двері. Проте у сусідньому бліндажі створено щось на кшталт корабельної кают-компанії. Тут є куточок для прийому їжі з полицями, на яких охайно розкладені харчі, невеличкий телевізор та зручний диван, що дійсно справляє враження хоч і польового, але затишку. Бійці навіть налагодили безперервне електропостачання – сільська влада дозволила протягнути дріт до ВОПа. Це дозволяє гвардійцям не тільки грітися чаєм з електричного чайника у холодну пору, але й заряджати акумулятори мобільних телефонів та радіостанцій.

З рідними Віталій Васильович зв'язується щодня. В подальшому він планує переведення до рівненського батальйону Галицької бригади НГУ, адже дружина Світлана та діти Олександр і Дарина сумують за своїм захисником і хочуть, щоб татус служив ближче до рідної домівки.

І СЛУЖБУ НЕСЕ ПИЛЬНО, І КУХОВАРИТЬ СМАЧНО

Поки тривала бесіда військового журналіста з прапорщиком Хомичем, на посту імпровізованого контрольно-перепускного пункту чергував 24-річний молодший сержант Артем Кулініч, який також охоче погодився розповісти про себе. На ВОПі він – єдиний строковик, якого його бойові побратими щодня згадують із вдячністю, адже тут він виконує обов'язки позаштатного кухаря.

Народився Артем у місті Кам'янському Дніпропетровської області, яке донедавна називалось Дніпродзержинськом, у сім'ї робітників місцевого заводу. У школі хлопець краще давалися точні науки, тож вищу освіту він здобував саме за технічним фахом. У 2014-му Артем закінчив Український державний хіміко-технологічний університет, що у місті Дніпрі, отримавши диплом інженера-технолога. Через деякий час вступив на заочну форму навчання до Інституту ділового адміністрування, що у Кропивницькому, одразу на третій курс, тож на момент розмови з кореспондентом молодший сержант Кулініч вже мав два дипломи про вищу освіту.

На початку 2015-го по столах батьків Артем пішов працювати на місцевий цементний завод, а у листопаді юнака призвали на строкову військову службу до харківської бригади оперативного призначення НГУ. Після трьох місяців служби в роті бойового забезпечення Артема як

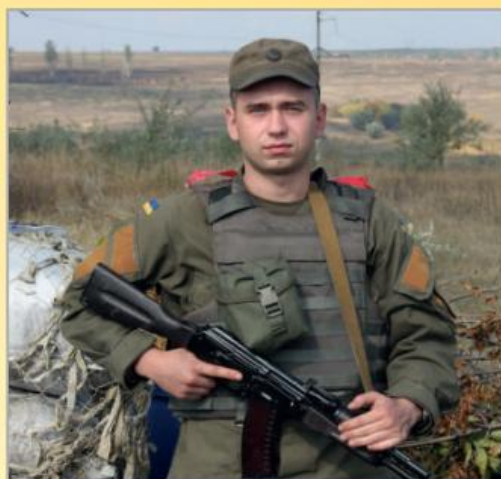
відповідального і сумлінного воїна відправили до Навчального центру НГУ опановувати фах молодшого спеціаліста РХБЗ. Через чотири місяці солдату Кулінічу було вручено погони молодшого сержанта. Військовослужбовець неодноразово виявляв бажання відправитися до зони проведення АТО, тож нині він виконує обов'язки з охорони ВОПа аж ніяк не гірше за однополчан-контрактників!

Зі слів його тимчасового командира, прапорщика Хомича, службу хлопець несе переважно вдень, а не вночі. І справа не в тому, що йому не довіряють, а в тому, що єдиного строковика у підрозділі бережуть.

Але, що цікаво, окрім виконання штатних обов'язків, наш герой щодня радує товаришів смачними стравами.

– Так вже склалось, що на позиції я – позаштатний повар. Не скажу, що маю навички шеф-кухаря, але однополчани мене хвалять. Куховарю переважно із продуктів, які доставляють із командного пункту, або з того, що самі купляємо в селі. Найбільше в ходу картопля та різні крупы, доводиться поламати голову над тим, як урізноманітнити меню. Яка фірмова страва? Напевно борщ. Товариші кажуть, що коли пахне моїм борщем, вони відчувають себе ніби вдома, – посміхається Артем.

Під господарським оком прапорщика Хомича молодший сержант Кулініч самостійно обклам цеглою піч, що у літній кухні і налагодив у ній витяжку. Навчився цьому Артем в селі у дідуся та бабусі, де підлітком гостював щоліта.

«Чергують» на КПП і двоє собак із нехитрими іменами – Чорний та Рижа. Їм теж перепадає наїдків з гвардійського столу. І вони як можуть, віддячують людям у погонах. Вночі чотирилапі, як дзвоники, будять гвардійців, адже в темряві чують усіх подорожніх на шляху біля ВОПа. Проте на військових у гвардійській формі собаки не гавкають, звикли вже до своїх. Навіть коли наш журналіст підійшов до позиції, хвостати зустріли його відносно мирно.

На момент розмови з кореспондентом «СЧ» Артему залишалось якихось півтора місяця до звільнення в запас. У цивільному житті Артем планує не залишати військову справу, а вступити до лав бійців воєнізованої газорятівальної служби, один із підрозділів якої чергує на заводі, де він працював до призову.

ЯК ПРОФЕСІЙНИЙ ТАНЦЮРИСТ ГВАРДІЙЦЕМ СТАВ

Наш третій герой – 23-річний солдат військової служби за контрактом Андрій Пахнюк, водій комендантського взводу роти бойового забезпечення.

Родом Андрій з міста Умані. З дитинства хлопець займався спортивно-бальними танцями. Після закінчення школи вступив до Харківської державної академії культури. Здобувши 2014 року диплом хореографа, Андрій разом із своєю двоюрідною сестрою заснував у рідному місті школу спортивного бального танцю. Їхні вихованці успішно ви-

ступали на різних танцювальних конкурсах, причому не лише в Україні. Навіть дійшли до фіналу чемпіонату Європи зі спортивно-бальних танців, що проходив в Англії! Андрій був щасливий, що займається справою, яка приносить йому задоволення і справжнє визнання серед друзів та колег, але незабаром його долі судилося круто змінитися...

У червні 2015-го молодий чоловік отримав повістку з військкомату – його призивали на строкову військову службу. Андрію настільки сподобалося бути солдатом, що через півроку він вирішив стати контрактником. У своє перше відрядження на Донбас хлопець відбув узимку. Спочатку ніс службу у районі селища Мирна Долина, що на Луганщині, а потім – поблизу міста Попасної Донецької області. Звичайно, на початку 2016 року в зоні АТО було набагато спокійніше, аніж позаминулої зими, проте гвардійці частенько чули вибухи снарядів, якими терористи обстрілювали позиції бійців ЗСУ у «сірій зоні».

Але й тут, в Архангельському, теж не завжди панує тиша. Наприклад, у ніч після Дня незалежності України терористи «надсилали привітання» зведеному підрозділу ЗСУ, який дислокується на сусідньому пагорбі, в самому селищі.

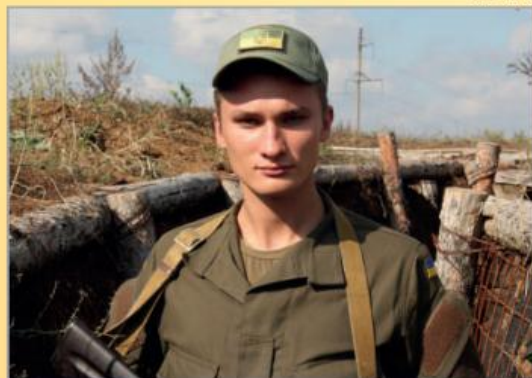
– Коли почався мінометний обстріл, ми одразу ж зайняли по-

зиції у бліндажах, а зранку пішли збирати осколки на дорозі. Наші об'єкти не зачепило, а ось будинки мирних мешканців постраждали – навіть зараз у бінокль видно дірки у їхніх дахах, – каже солдат Пахнюк.

Чесно кажучи, «запідозрити» у цьому справному солдату професійного танцюриста, доволі складно. У бронезилеті і з автоматом на грудях Андрій виглядає дуже органічно. Утім, давайте згадаємо, скільки представників цілком мирних професій стали до лав наших захисників, коли Вітчизна їх покликала!

До речі, військову форму носить і молодша сестра солдата Пахнюка. Минулого року дівчина стала військовослужбовцем 53-ї окремої механізованої бригади ЗСУ. На момент зустрічі військового журналіста із її братом-гвардійцем, санінструктор батальйону Катерина Пахнюк теж виконувала бойові завдання у зоні проведення АТО – в районі селища Зайцевого. І хоча служать брат і сестра не так вже й далеко одне від одного, проте бачаться рідко. Щоразу під час нічних чергувань Андрій думає, як там його молодша сестричка, чи все в неї гаразд. Він вірить, що з часом їх відрядження у зоні АТО добijуть до кінця, і вони знову побачаться у мирному житті.

Матеріали добірки підготував лейтенант Олексій ПАВЛЮК, фото автора

ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК «ДНР» ВИЛУЧИЛИ У... НЕМОВЛЯТИ

ДОНЕЦЬКА ОБЛ. Старий добрий вислів «Пильність наша – зброя» завжди вважався головним принципом військових правоохоронців. Усі знають: на службі завжди потрібно бути зібраним, уважним, не дозволяти собі зайвих емоцій. Між тим, правопорушники здатні піти на будь-що, аби цю пильність притупити. Найчастіше вони намагаються банально обманути людей у погонах, але іноді виявляють неабияку винахідливість, наприклад, як-то кажуть у народі, б'ють на жалість.

Близько 21.30, коли гвардійський блокпост, дислокований неподалік залізничного переїзду між населеними пунктами Верхньоторецьким і Олександрополем, уже припинив свою роботу, на нього завітали незвичайні гості. Молодик та жінка із коляскою, у якій було немовля, прийшли пішки і попросили їх пропустити. Враховуючи те,

що від гвардійського блокпоста до «нульового» рубежу, де перепускний режим здійснюють бійці ЗСУ, лише близько трьох кілометрів, існувала велика вірогідність того, що прибули ці люди з окупованих територій.

Так воно і було. На пропозицію старшого зміни прапорщика Сергія Сівозова показати документи чоловік простягнув український паспорт, перша сторінка якого була перекреслена надписом: «Подлежит замене» і печаткою із двоглавим орлом. Було зрозуміло, що бесіди із представниками Служби безпеки України дивній родині не уникнути. Та на цьому «сюрпризи» не закінчилися. Військові правоохоронці ввічливо, але твердо попросили чоловіка і жінку показати всі свої речі, а потім перевірили і коляску. На самому її дні, під матрациком, лежала файлова папка із документами, зокрема, військовий квиток на ім'я затриманого з печаткою та логотипом ДНР, довідка про його поранення тощо. Ось так пильність та професіоналізм допомогли гвардійцям затримати бойовика незаконного військового формування. Чи був він ДНРівським дезертиром, чи розвідником, а то й диверсантом, мають дослідити компетентні органи.

Майор Юрій ГЕРМАН

МАШИНА З ГРОШИМА

МАРІУПОЛЬ. Військовослужбовці полтавської частини НГУ, що на початку осені несли службу на одному з блокпостів на виїзді з міста, неодноразово доводили: якщо за справу беруться гвардійці, вони роблять її досконало. Щодня капітан Максим Литвинов, сержанти Микола Тищенко і Едуард Сильман та старший солдат Олег Нижниковський перевіряли десятки автомобілів, повз них минали сотні людей, проте щоденним чином не позначалося на уважності гвардійців та їхньому сумлінному ставленні до виконання бойових завдань.

Якось на блокпосту зупинився автомобіль Daewoo Lanos, в салоні якого сиділо двоє чоловіків. Один із них показав паспорт із донецькою реєстрацією. Військовослужбовці запропонували йому пройти до розташованого поруч поста поліції для проходження стандартної у таких випадках процедури поглибленої перевірки. Громадянин погодився, а воїни тим часом вирішили оглянути його машину. І яким же було їхнє здивування, коли вони знайшли у ній тайник із грошима! Ще більший подив військових правоохоронців викликав той факт, що схованка була далеко не одна – всього в автомобілі

перевозилося готівки на суму близько 1 млн. гривень. Кому призначалися ці гроші і чому їх намагалися провезти повз блокпост таємно, мають з'ясувати компетентні органи.

Іншого дня полтавчани відзначилися, коли в ході огляду салону рейсового автобусу помітили пасажира, чие обличчя здалося їм знайомим. Незабаром співробітники Національної поліції з'ясували, що даний громадянин перебуває у розшуку за підозрою в участі у діяльності збройного формування невизнаної Донецької народної республіки. А упізнали його військовослужбовці за орієнтуванням, з яким ознайомилися в ході інструктажу перед заступанням на службу.

Майор Олександр ОЛЕФІР

ГВАРДІЙЦІ ВРЯТУВАЛИ ДИТИНУ, ЯКУ П'ЯНА МАТІР ЗАЛИШИЛА НА ЗЕМЛІ

ХЕРСОН. Під час патрулювання у парковій зоні Суворовського району військовослужбовці місцевого батальйону НГУ старший прапорщик В'ячеслав Левшунов, прапорщик Сергій Чайка та старший солдат Володимир Дедов почули крик немовляти. Попрямувавши на звук, гвардійці знайшли на землі дитину, загорнуту в ковдру. Поруч лежала жінка.

Старший наряду негайно викликав «швидку допомогу». Медики встановили, що немовляті близько шести місяців і воно дуже виснажене, а невідома громадянка перебуває у

стані сильного алкогольного сп'яніння. Привівши 43-річну горе-матусю до тями, бригада «швидкої» забрала дитину до лікарні. Жінку гвардійці доправили до міського відділу поліції. Там щодо неї відкрили кримінальне провадження за статтею 166 Кримінального кодексу України «Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування».

Катерина МИРОН

ЗООПАРК УБЕРЕГЛИ ВІД ВОГНЮ

Лише близьке сусідство з тимчасовим місцем дислокації бійців харківського оперативного з'єднання НГУ врятувало міні-зоопарк родини Падалків, що у місті Покровську, від наслідків жакливої пожежі.

Цей заклад відкрився лише кілька місяців тому, але швидко став одним із найулюбленіших місць для відпочинку дітлахів міста та навколишніх населених пунктів. Його власником є Ігор Падалко, який разом з дружиною ще й виховує 14 дітей, вісім із яких – прийомні. Ігор Миколайович і його родина давно заслужили репутацію людей неординарних. Приватний підприємець у минулому, він кілька років поспіль годував незможних земляків безкоштовними обідами, а нещодавно заснував ферму, яка швидко стала прихистком не лише для свійських тварин. Від когось із нинішніх годованців родини Падалків відмовилися колишні хазяї, когось вивезли до Покровська із зони АТО. Так на фермі з'явилися ведмеді, лами, віслюки, олені, косулі, єноти та папуги – всього близько двохсот чотириногих та майже сотня птахів. А тутешні коні не лише радують господарів і відвідувачів міні-зоопарку своєю грацією, але й здійснюють іппотерапію – доведено, що систематичне спілкування з цими тваринами сприяє покращенню самопочуття хворих дітей.

Але процвітанню новоствореного закладу зашкодив прикрий інцидент. Трагедія сталася наприкінці вересня. Близько 17.00 черговий контрольно-перепускного пункту батальйонної групи старший солдат Роман Ярошенко помітив сильний дим, що валив з території зоопарку, розташованого за 500 м від гвардійського табору. Дізнавшись про пожежу, командування групи негайно відправило туди дванадцятьох військовослужбовців.

Як з'ясувалося на місці, палало у величезному ангарі, де зберігалася техніка і запаси кормів для тварин. Вогонь з неймовірною швидкістю пожирив сухе сіно і буквально з кожної секундою охоплював все більшу територію. В будь-яку мить могли спалахнути інші будівлі господарства, житлове помешкання та клітки з тваринами. На подвір'ї в цей час творилася справжня паніка – охоплені розпачем господарі разом із дітьми безуспішно намагалися гасити вогонь та витягати заважкі для дитячих рук клітки.

Гвардійці одразу ж кинулися на допомогу. В першу чергу, відвівши у безпечне місце дітей, які рятуючи своїх улюбленців мало не кидалися у вогонь, бійці повинесли подалі від полум'я тварин. А коли живність було евакуйовано, взялися за майно власників. Військовослужбовцям удалося врятувати найцінніше з техніки – два з трьох тракторів, які вони викотили подалі від вогню. До приїзду працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій воїни боролися з пожежею, а згодом допомагали рятувальникам розкочувати пожежні рукави, аби пришвидшити процес гасіння. В якусь мить вода у цистерні пожежного автомобіля вичерпалася, негайно потрібно було відправлятися за новою. І раптом виявилось, що у машини... закінчилося пальне! Тож військовослужбовцям довелося ще й заправляти авто вогнеборців, котрі ще кілька разів їздили по воду, аж поки вдалося повністю все загасити.

В результаті пожежі згорів один трактор та річний запас кормів. Проте завдяки гвардійцям вдалося врятувати не тільки все інше майно, а й найдорожче – життя і здоров'я людей та тварин. До того ж, небайдужі громадяни вже відгукнулися на прохання власника міні-зоопарку і почали допомагати з кормами. Не залишити багатодітну родину наодинці з бідю пообіцяла і місцева влада. Трішки оговтавшись від горя, родина Падалків не знала як і надякуватися воїнам. А згодом від їхнього імені на адресу командувача Національної гвардії України та міського голови Покровська надійшли листи зі словами вдячності та з проханням заохотити своїх рятівників.

**Майор Олександр ЗАГОРОДНИЙ,
фото лейтенанта Ксенії ЦИБУЛЬНИК**

«ПРОШУ НАПРАВИТИ МЕНЕ В АТО...»

Ці історії – найтрагічніші сторінки мартирологу безповоротних втрат силових структур України за час бойових дій на Донбасі. Адже йдеться про військовослужбовців строкової служби – солдатів віком 18–22 років, призваних ще у цілком мирний час, навесні та восени 2013 року.

Здається, це було так недавно, і так давно. Лише три роки тому ми жили в зовсім іншій країні і зовсім іншій реальності. Щодо питань захисту власних суверенітету та територіальної цілісності України тоді гора не знала, будь-які внутрішні (а тим більше – зовнішні) загрози вважалися абсурдними, військо скорочувалося, а тодішній Верховний Головнокомандувач навіть оголосив про скасування призову до Збройних Сил, тож наприкінці 2013-го у лавах ЗСУ «дослужували» лише строковики призову «весна-2013», який мав бути останнім. Водночас комплектування строковиками на невизначений термін зберіглося для внутрішніх військ МВС. Загалом, фактично склалася ситуація, коли в державі служили лише ті, хто дійсно прагнув цього. І добровольців вистачало – декому із героїв цього матеріалу навіть довелося добиватися призову, просити про це. Вони свідомо вирішили пройти військовий вишкіл і супутні цьому, висловлюючи рядками ще радянського військового статуту, «тяготи и лишения», перебуваючи у найменш захищеній у соціальному плані категорії особового складу, місячне грошове утримання якої обмежувалося лише символічним посадовим окладом – від 154 до 245 гривень.

Дев'ять полеглих у АТО строковиків Національної гвардії України – уродженці різних областей України: Івано-Франківщини, Одещини, Чернігівщини, Вінниччини, Миколаївщини, Черкащини, Хмельниччини, сім із них – вихідці із сіл. Багатьом із них взимку 2013–2014 рр. під час Революції Гідності, ще у лавах ВВ, довелося протистояти Євромайдану. Принаймні один дістав тоді поранення.

На жаль, навіть нині, два роки потому, не багатьом «моральним авторитетам суспільства» (не кажучи вже про пересічних громадян) вдалося повною мірою збагнути глибину трагедії внутрішніх військ, кинутих у тривале протистояння із активістами Євромайдану, розібратися у ролі, яку «вешешники» відігравали у різних подіях Революції Гідності, звернути увагу на очевидну різницю у поведінці, тактиці дій, мотивації бійців ВВ і «Беркута», ретельно дослідити як їхню причетність до скоєних злочинів, так і факти гуманізму, виявленого саме «воїнами правопорядку» (як їх дещо високопарно іменували у той час),

наприклад, роботу «вешешних» медиків, які надавали допомогу і рятували життя – предстваникам обох сторін...

Гадаю, колись нарешті буде віддано належне стійкості, відвазі і дисциплінованості військовослужбовців ВВ, які до останнього дня Революції Гідності виконували накази – не маючи реальної можливості перевірити ці накази «на протиправність». Не втомлююся повторювати: активісти Євромайдану мали вибір: брати участь у мітингах та сутичках, або ні. А у «вешешників», особливо – у солдатів-строковиків, такого вибору не було. Бо відмовитись від виконання наказу було порушенням якщо не юридичних, то моральних норм: цим юнакам було соромно покинути своїх товаришів у небезпеці. Саме тому вони не реагували на заклики «переходити на бік народу» і на агітацію осіб, що відрекомендувалися «солдатськими матерями». Саме тому вони до останнього тримали стрій, навіть вже втрачаючи однополчан вбитими і пораненими – напевно, вірно сказав один із героїв хорошого британського фільму «Чотири пера»: «У розпал битви можна забути про ідею, за яку воюєш, про прапор, але завжди знаєш, що б'єшся за того, хто ліворуч, і того, хто праворуч...».

А потім була війна, яку можна іменувати «антитерористичною операцією» хіба що у контексті того, що Україна протистояла державному тероризму з боку сусідньої країни. І постмайданівське громадянське примирення починалося саме з окопів та бліндажів, у яких досить часто опинялися разом під ворожим вогнем колишні противники, «майданівці» і «вешешники», а нині – бійці Нацгвардії, зокрема і строковики.

Ці юнаки не повинні були опинитися у районі АТО – принаймні це тоді декларували найвищі державні посадовці. Але стрімкий перебіг подій під час розвитку конфлікту часто призводив до того, що саме строковики перебували на вістрі чергового підлого удару ворога і лише вони могли його стримати... Більше того – чимало з них подавали командирам рапорти: «Прошу направити мене в АТО», хоча більшість із них вже відслужили 12-місячний термін служби, хоча багатьом із цих строковиків довелося побувати на Майдані «з іншого боку барикад», переживши розпач, образу, фізичні та моральні травми – а одному довелося побачити ще й ворожу облогу на території Криму, окупованого «зеленими чоловічками»... Попри все це, вони стали на захист України, виявивши справжній патріотизм, мужність, вірність військовому товариству – і поклали за Батьківщину життя.

ЗА НИМ ГОЛОСИЛИ ТРЕМБІТИ...

Старший солдат ШЛЕМКЕВИЧ Богдан Васильович, 21 рік, старший дресирувальник львівського полку Західного оперативного-територіального об'єднання НГУ.

Богдан народився 7 березня 1993 року у селі Білоберізіці Верховинського району Івано-Франківської області. Захоплювався спортом та риболовлю, з 1999 по 2008 рр. навчався в Білоберізькій загальноосвітній школі. Мріючи стати священником (як і його старший брат Роман, священник Коломийської єпархії), після закінчення 9-го класу Богдан вступив до Волинської духовної семінарії Української православної церкви Київського патріархату, яку вже під час його навчання було перетворено у Волинську православну богословську академію, водночас навчався у Луцькій вечір-

ній (змінній) школі, яку закінчив 2010 року. 2012-го він здобув диплом бакалавра богослов'я з відзнакою, але замість запропонованого йому вступу до магістратури вирішив виконати військовий обов'язок і навесні 2013 року був призваний на строкову військову службу до лав внутрішніх військ МВС. Служив у кінологічному підрозділі, сумлінно виконував обов'язки з дресирування службових собак і завдання з охорони громадського порядку.

Термін його служби спливав 10 квітня 2014-го, але через загострення обстановки на східних теренах України й оголошення часткової мобілізації, Богдана у складі зведеного підрозділу направили до Донецька, а звідти – до Маріуполя. 9 травня 2014 року під час масових безладів, що призвели до штурму й знищення будівлі Маріупольського міського управління міліції, із натовпу місцевих жителів був відкритий вогонь по військовослужбовцях НГУ, які прибули

на допомогу міліціонерам. Кілька гвардійців дістали тяжких поранень, а Богдан, чий захисний жилет пробили три кулі, загинув... Його поховали з військовими почестями у рідному селі. Прощальна церемонія відбулась у білоберізькому Народному

домі. Віддати останню шану Богдану прийшли всі односельці від малого до старого, депутати Верховинської районної ради, керівники всіх установ та організацій району, викладачі й вихованці Богословської академії. Прощальна хода, поперед якої несли весільне дерево (так на Верховині ховають неодружених), дорогою, устеленою квітами, супроводжувала труну з тілом Богдана до церкви, де відбулося заупокійне богослужіння. Після прощальних промов на кладовищі тужно пролунала мелодія трембіт, які, за давньою гуцульською традицією, сповіщають про чиюсь смерть і похорон...

Голова Івано-Франківської обласної ради Василь Скрипничук розповів:

– Прощання з Богданом мене вразило. Прийшли всі, хто міг. Люди плакали протягом всього похорону, прощаючись із хлопцем. Військові, що служили пліч-о-пліч з Богданом, які також прибули, щоб віддати йому останню шану, були шоковані. Їх врази-

ла повага, адже тут були жителі всього села, священики, представники всіх рівнів влади. А ще Богдан – Герой. Держава ще не надала такого звання Богданові, але ми саме так писали на вінках, які привезли до могили...

Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі та незламність духу», старший солдат Богдан Шлемкевич нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

9 травня 2015 р. на будівлі Білоберізької загальноосвітньої школи на честь Богдана було урочисто відкрито і освячено меморіальну дошку. Його ім'я також увічнено на меморіальній дошці, урочисто відкритій 8 травня 2015 р. на будівлі Маріупольського МУ ГУ МВС України у Донецькій області – серед імен шістьох військовослужбовців та правоохоронців, які загинули тут рік тому.

КРИНИЦЯ ІМЕНІ СИНА

Старший солдат ІСАДЧЕНКО Володимир Олександрович, 19 років, стрілець дніпропетровського полку охорони громадського порядку Центрального оперативно-територіального об'єднання НГУ.

Народився 29 вересня 1994 р. у селі Липецькому Котовського району Одеської області. Закінчивши 9 класів Липецької середньої загальноосвітньої школи, вступив до Одеського залізничного технікуму, де 2012 року здобув кваліфікацію електроплосаря. Потім закінчив у Котовську (нині – Подільськ) курси водіїв, бо з дитинства мріяв про власний автомобіль. Ця мрія

збулася завдяки працелюбності, відповідальності, цілеспрямованості, яким його з дитинства вчили батьки: він придбав автомобіль, робив подарунки сестричці, відкладав кошти на весілля...

В травні 2013-го Володимир з матір'ю прийшли до військкомату, бо Володя вважав, що пройти строкову військову службу є його громадянським обов'язком. Вже після трьох місяців у лавах дніпропетровського полку ВВ його старанність та дисциплінованість було винагороджено підвищенням у військовому званні: він став старшим солдатом.

12 травня 2014 року, рівно через рік після початку його служби, Володимир зателефонував матері і повідомив, що їхній підрозділ відправляють у Слов'янськ. Протягом кількох тижнів він разом із однополчанами ніс службу на блокпостах навколо району АТО. За чотири дні до своєї загибелі Володимир зателефонував сестрі – заспокоював, обіцяв, що повернеться живим. Але 29 травня поблизу села Кам'янки Ізюмського району Харківської області диверсійно-розвідувальна група сепаратистів обстріляла зі стрілецької зброї та підствольних гранатометів вантажівку, що перевозила військовослужбовців НГУ. Водієві вдалося вивести автомобіль з-під вогню, але двох солдатів було поранено, а Володимир загинув.

Похований з військовими почестями у рідному селі.

Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі та незламність духу», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Наказом командувача Національної гвардії України зарахований навечно до списків особового складу військової частини.

У Липецькому всі поважали і любили Володимира – доброго, щирого, товариського, веселого, готового завжди прийти на допомогу. За підтримки голови сільської ради, підприємців та багатьох земляків Володимир встановили пам'ятник в центрі села, біля меморіалу героям Другої світової війни. Крім того, батьки вшанували пам'ять полеглого воїна богоугодною справою: викопали та облаштували крилицю на дорозі до Подольська, біля якої односельці з мікрорайону «Могила» встановили пам'ятний знак...

ЗАГИНУВ РАЗОМ ІЗ КОМБРИГОМ І КОМБАТОМ

Солдат КОЦЯР Ігор Олександрович, 20 років, стрілець криворізької окремої бригади охорони громадського порядку Центрального оперативно-територіального об'єднання НГУ.

Ігор народився 19 березня 1994 р. у місті Кривому Розі Дніпропетровської області. Під час навчання у дніпропетров-

ській спеціалізованій школі з поглибленим вивченням туристично-краєзнавчих дисциплін №119 захоплювався спортивним туризмом, виборював призи на конкурсах краєзнавців. 2013 р. закінчив дніпропетровське професійно-технічне училище №17 (за спеціальністю «столяр»), восени того ж року був призваний на строкову військову службу, яку проходив у криворізькій окремій спеціальній моторизованій бригаді міліції внутрішніх військ МВС.

Під час подій Революції Гідності, взимку 2013–2014 рр. виконував завдання з охоро-

ни громадського порядку на вулицях столиці, діставши при цьому поранення.

Вже як військовослужбовець НГУ у складі підрозділу понад місяць брав

участь у антитерористичній операції на Донбасі, виявивши мужність, сумлінність, доброзичливість до товаришів, вірність Військовій присязі. 23 липня, під час боїв за визволення Лисичанська, дістав смертельних поранень (у тому ж бою полягли командир бригади полковник Олександр Віталійович Радієвський та командир батальйону підполковник Павло Леонідович Сніцар).

Похований з військовими почеснями на кладовищі Дорогому міста Дніпра.

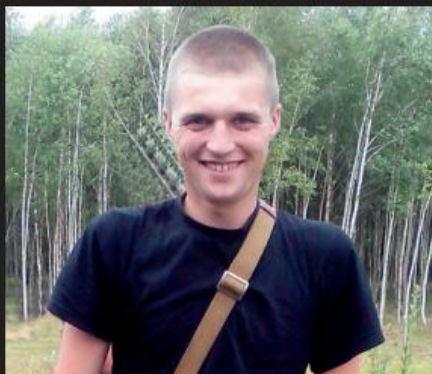
Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної

цілісності України», солдат Ігор Коцяр нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Наказами командувача Національної Гвардії України нагороджений відомчою відзнакою «Мужність, честь, закон» (посмертно) та зарахований навечно до списку особового складу військової частини.

Пам'ять про Ігоря увічненоobelіском на місці загибелі трьох військовослужбовців НГУ, меморіальними дошками на будівлі у Кривому Розі, де розташовано його підрозділ, та на будівлі дніпровської спеціалізованої школи №119, у музеї якої відкрито експозицію, присвячену Ігорю.

ЙОМУ МАЛО БУТИ 19...

Старший солдат КОЛОСОВСЬКИЙ Микола Сергійович, 18 років, стрілець львівського полку Західного оперативнотериторіального об'єднання НГУ.

Народився 14 вересня 1995 р. у селі Старі Шомполи Комінтернівського району Одеської області, єдиний син у батьків.

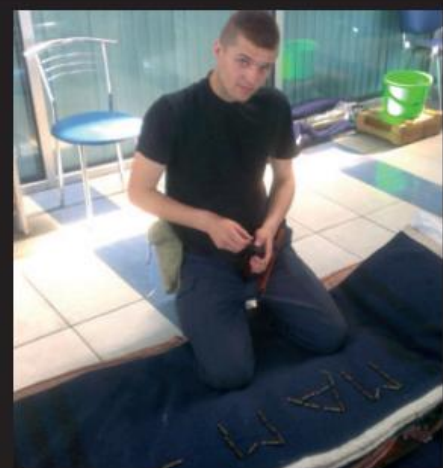
Після закінчення дев'ятого класу середньої школи закінчив Одеський професійний ліцей морського транспорту (за спеціальністю «токарь, моторист»). Восени 2013 р. був призваний на строкову військову службу до лав внутрішніх військ

МВС. Взимку 2013–2014 рр. брав участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності.

Із початком бойових дій на Донбасі Микола двічі зголошувався стати на захист Вітчизни зі зброєю в руках. Під час другого відрядження до району АТО, у ніч на 7 серпня 2014 р. унаслідок жорстокого мінометного обстрілу з боку бойовиків-сепаратистів блокпоста Національної гвардії України неподалік міста Дебальцевого, що на Донеччині, дістав смертельне поранення.

Похований з військовими почеснями у рідному селі. Чин його поховання очолив єпископ Одеський і Балтський Марк, поминальне богослужіння відбулося й у Львові, у полковому храмі Святого Рівнопостольного Великого князя Володимира...

Пам'ять Миколи було вшановано його земляками: його портрет був розміщений на білборді біля автостанції райцентру Комінтернівського. У вересні 2014 р. щодо цього борда виник скандал, коли місцеві жителі раптом побачили на ньому замість «поминального» плаката – політичну рекламу одного з кандидатів у народні депутати України. Обурення громадськості змусило осіб, винних у цьому неподобстві, швидко відновити попереднє зображення (нині на цьому білборді – вже чотири портрети полеглих земляків...).

В жовтні того ж року, під час святкування 100-річчя Шомпольської загальноосвітньої школи, на її будівлі була урочисто відкрита й освячена меморіальна дошка на честь її випускника Миколи Колосовського. Також земляки встановили Миколі пам'ятник в центрі села, біля меморіалу героям Другої світової війни.

Ще одна зворушлива новина: невдовзі після другої річниці загибелі Миколи, 18 серпня поточного року, у родині Колосовських народився його рідний братик – Ілля...

ПРИ СПРОБІ ПРОРВАТИ ВОРОЖЕ «КІЛЬЦЕ»

Старший солдат УС Артем Володимирович, старший кулеметник БТР 1-ї бригади оперативного призначення Північного оперативнотериторіального об'єднання НГУ.

Народився 30 серпня 1994 р. у с. Марківці Бобровицького району Чернігівської області, єдиний син у батьків.

Навесні 2013 р. був призваний на строкову військову службу до лав внутрішніх військ МВС. Взимку 2013–2014 рр. брав участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності.

У складі колони 1-ї бригади оперативного призначення НГУ, що одразу ж після відомого параду з нагоди Дня Незалежності України терміново вирушила на Схід держави, разом із однополчанами їхав і Артем. Страшного 29 серпня 2014-го, за день до свого 20-річчя, він дістав смертельне поранення в голову осколком міни під час обстрілу блокпоста в районі міста Комсомольського Старобешівського району Донецької області – тут його підрозділ намагався пробити «коридор» для виходу українських військ з оточення під Іловайськом.

Похований з військовими почеснями у рідному селі.

Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі», старший солдат Артем Ус нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ПОВЕРНУВСЯ ДОДОМУ ЧЕРЕЗ ТРИ МІСЯЦІ ПІСЛЯ ЗАГИБЕЛІ

Солдат НАУМОВ Вадим Олександрович, 22 роки, снайпер 1-ї бригади оперативного призначення Північного оперативно-територіального об'єднання НГУ.

Вадим народився 18 серпня 1992 р. у м. Козятині Вінницької області, єдиний син у матері-вчительки.

Закінчив школу в Козятині й здобув диплом молодшого спеціаліста в Бердичівському коледжі промисловості, економіки та права. Захоплювався музикою, грав на гітарі в молодіжній рок-групі «Агос».

У квітні 2013 року був призваний на строкову військову службу, яку проходив у лавах столичної окремої бригади спеціального призначення «Барс» внутрішніх військ МВС. Взимку 2013 – 2014 рр. охороняв громадський порядок в Києві під час подій Революції Гідності (зокрема, вико-

нував службові завдання на вул. Банковій 1 грудня 2013 р.)

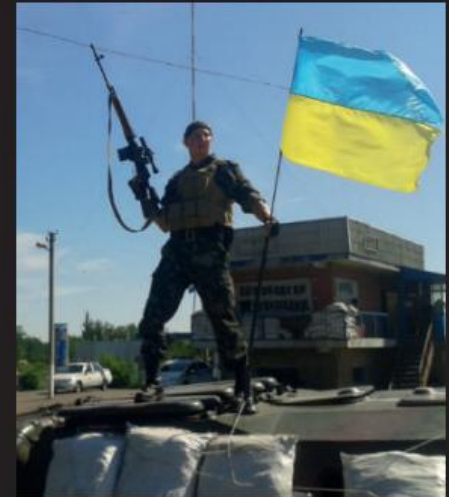
У березні 2014 р., вже як військовослужбовець 1-ї бригади оперативного призначення НГУ, ніс службу з охорони резиденції экс-Президента Януковича «Межигір'я». Термін його служби був продовжений у зв'язку з оголошенням часткової мобілізації. З середини червня до кінця липня брав участь у антитерористичній операції на Донеччині, зокрема, ніс службу на одному з блокпостів під Слов'янськом. Після повернення до частини і проходження навчальних зборів вдруге подав рапорт із проханням направити його в район АТО.

Солдат Наумов зник безвісти під час бою, коли великий підрозділ терористів, приїхавши на трьох легковиках та двох автобусах, атакував групу з 25 військовослужбовців НГУ, що охороняла міст через річку Кальміус між селами Василівкою та Роздольним (сюди з оточення під Іловайськом відходили залишки українських військ). Саме Вадим виявив наближення ворога і по радіостанції доповів про це командирі, чим забезпечив виконання бойового завдання. Пізніше, вже під час бою, Вадим встигнув доповісти, що поранений, але знайти його товаришам не вдалося (вочевидь, його тіло бойовики випадково чи навмисно забрали із собою, коли виносили своїх загиблих). Волонтери-пошуковці гуманітарної місії «Евакуація-200» виявили тіло Вадима в одному з донецьких моргів під час процедури упізнання

за тестами ДНК, що тривала понад три місяці, його матері неодноразово телефонували невідомі, які намагалися вимагати у неї гроші, як викуп за нібито живого сина.

Похований з військовими почестями у м. Козятині.

Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

1 вересня 2015 року на будівлі загальноосвітньої школи № 2 м. Козятини було урочисто відкрито меморіальну дошку на честь Вадима Наумова, 9 липня поточного року у місті було відкрито пам'ятний знак – у провулку, перейменованому на честь полеглої гвардійця. Два рапорти Вадима з проханням направити його до зони АТО, особисті речі, а також фотографії з його мобільного телефону нині експонуються у Національному військово-історичному музеї України, а відеозаписи з цього телефону увійшли до документального фільму «Був такий хлопець», створеного об'єднанням «Вавилон'13».

ПЕРЕМОГЛИ – СТРАШНОЮ ЦІНОЮ...

Ще двоє колишніх «барсів»-строковиків полягли у одному запеклому бою, що спалахнув близько 16.30 5 вересня у районі смт Тельманового Донецької області, коли колона авто- та бронетехніки Нацгвардії, яка рухалася до визначеного району виконання службово-бойового завдання, раптом потрапила під зосереджений обстріл з двох боків. Ворогу вдалося підбити головний бронетранспортер та знищити кілька вантажівок «КрАЗ», п'ятеро воїнів загинули, 12 із них дістали поранень, але попри те, що більшість із них були юними строковиками, гвардійці прийняли бій, відкривши вогонь у відповідь, пішли в хоробру атаку і, відкинувши противника, вирвалися з вогненного «мішка»...

Молодший сержант СПАЩЕНКО Юрій Вікторович, 19 років, командир відділення 1-ї бригади оперативного призначення Північного оперативно-територіального об'єднання НГУ.

Юрій народився 11 грудня 1994 р. у с. Петропавлівка Братського району Миколаївської області. У дитинстві захоплювався футболом, у 2010–2011 рр. брав участь у змаганнях Дитячо-юнацької футбольної ліги України, виступаючи за команду «ДЮФК» (с. Маринівка, Миколаївщина). Змалку вирізнявся патріотичними переконаннями, свідомо вирішив виконати військовий обов'язок і навесні 2013 р. добився призову на строкову військову службу до лав внутрішніх військ МВС. Пройшовши жорсткий відбір, у числі кращих новобранців закінчив курс підготовки молодших командирів у Навчальному центрі ВВ і продовжив службу у столичній окремій бригаді спеціального призначення ВВ «Барс» у званні молодшого сержанта, на посаді командира відділення.

Солдат КОБРИНЮК Микола Миколайович, 19 років, старший кулеметник 1-ї бригади оперативного призначення Північного оперативно-територіального об'єднання НГУ.

Микола народився 25 лютого 1995 р. у селі Шельпахівці Христинівського району Черкаської області. Енергійний і життєрадісний юнак ріс свідомою, по-

рядною людиною, захоплювався спортом і риболовлю. Закінчив Шельпахівську загальноосвітню школу I-III ступенів та Брацлавський агрономічний коледж Вінницького державного аграрного університету за спеціальністю «організація комерційної діяльності». У жовтні 2013 р. охоче пішов на строкову військову службу до лав ВВ.

Взимку 2013–2014 рр. обидва хлопці брали участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності. А згодом, коли їхнє з'єднання було переформовано у 1-у бригаду оперативного призначення НГУ, також свідомо зголосилися стати на захист Вітчизни зі зброєю в руках. Перед тим як вирушити на Схід держави, обидва, як могли, намагалися заспокоїти рідних, запевняли, що повернуться живими. Микола при цьому пояснив матері те, що подав рапорт із проханням направити його в район АТО, фразою, яка досі не сходить з вуст справжніх патріотів: «Якщо не я – то хто?..».

Юнаків поховали з військовими почестями у рідних селах. Зокрема, у похованні Юрія взяли участь сотні земляків із усього Братського району. Під час скорботної церемонії, попри біль утрати, його батьки висловили впевненість у тому, що син віддав своє молоде життя за майбутню вільну та незалежну Україну, зазначивши: «Головне, щоб ця жертва не була марною...». А незабаром батько героя, Ві-

ктор Станіславович, пішов добровольцем до лав ЗСУ...

Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі», молодший сержант Юрій Спащенко нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). З червня 2015 р. на його честь на будівлі Петропавлівської загальноосвітньої школи I-III ступенів урочисто відкрито і освячено меморіальну дошку.

Миколу його земляки також проводили від його рідної хати до місця вічного спочинку усім селом, разом із делегаціями з усього району, під численними державними прапорами.

– Коля був надзвичайно відповідальною людиною, господар слова й діла, патріот нашої держави. Якщо людина була з ним щирою, він готовий був для неї прихилити небо, поділитись крихтою... – не приховуючи сліз, сказав над труною солдата сільський голова Віктор Обараз.

Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 р., «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі», солдат Микола Кобринюк нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ЗАЛИШИВСЯ ВІРНИМ ПРИСЯЗІ

Старший солдат МИКОЛАЙЧУК Дмитро Васильович, 22 роки, стрілець херсонського окремого батальйону Південного оперативно-територіального об'єднання.

Дмитро народився 13 січня 1993 р. у селі Ломачинці Віньковецького району

Хмельницької області, у багатодітній родині.

2009 року закінчив дев'ятий клас загальноосвітньої школи, 30 червня 2013-го – Вище професійне училище №4 м. Хмельницького (за спеціальністю «штукатур; лицевальник-плиточник; маляр»), під час навчання неодноразово перемагав у конкурсах фахової майстерності. Вступив до Кам'янець-Подільського коледжу будівництва, архітектури і дизайну на заочну форму навчання, проте восени того ж 2013 року був призваний на строкову військову службу, яку проходив у 9-й окремій бригаді внутрішніх військ МВС, дислокованій у м. Сімферополі.

Наприкінці лютого 2014-го Дмитро разом із однополчанами довелося охороняти військове містечко з'єднання під час тривалого протистояння із пікетувальниками, що блокували місце дислокації бригади (серед них неодноразово з'являлися особи у військовій формі без знаків розрізнення та без кокард на чорних формених шапках – у них легко було упізнати морських піхотинців російського Чорноморського флоту). Після «референдуму», яким Росія завершила анексію Криму, Дмитро у числі військовослужбовців, що зберегли вірність Військовій присязі, повернувся на материкову частину України і продовжив службу у Херсоні.

Згодом, після відпустки, він добровільно зголосився взяти участь у АТО. Загинув близько 9.20 24 січня 2015 р. внаслідок обстрілу з реактивних систем залпового вогню «Град» блокпоста Національної гвардії України на підступах до міста Маріуполя, у селищі Виноградному Волноваського району Донецької області (при цьому ще один гвардієць дістав поранення, у селищі були зруйновані кілька житлових будинків, лінії електропередач та газорозподільна станція). А за 10-15 хвилин ворог наніс варварський удар із РСЗО «Град» та «Ураган» по маріупольському мікрорайону «Східний», внаслідок чого загинули 29 мирних жителів і ще понад 100 дістали поранень...

Дмитро похований з військовими почестями у рідному селі. Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року, «за особисту мужність і високі професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Земляки вшанували пам'ять Дмитра Миколайчука меморіальною дошкою, яку урочисто відкрито 4 грудня 2015 року на будівлі Ославівської загальноосвітньої школи I-III ступенів.

**Підготував підполковник
Сергій КОВАЛЕНКО,
фото з архіву редакції «СЧ»**

ЇХНІ ІМЕНА ШЕПОТІТИМУТЬ КЛЕНИ

«Що має зробити в житті кожен справжній чоловік? Виростити сина. Побудувати дім. Посадити дерево. Але багато з українських чоловіків вже не зможуть цього зробити. Тому ми вирішили зробити це за них. І почнемо з того, що видається найпростішим. Ми будемо садити дерева на честь кожного українського воїна, вбитого під час війни на Сході України. І залучатимемо до цього усіх небайдужих.

Чого ми хочемо? Щоб кожен українець зміг посадити дерево на честь загиблого сина, друга, брата, батька. Щоб наша соціальна акція перетворилася на всеукраїнську, а далі – і на всесвітню. Щоб українське суспільство виховало в собі звичку і навичку проживати свою скорботу і втрату. Щоб українці з надією дивилися у майбутнє і вчилися доглядати за своєю країною так само, як доглядатимуть за маленькими деревами...».

Ось таку благородну мету переслідують активісти Всеукраїнського громадського руху «Справа». Безстрокова акція «Дерево пам'яті» стартувала 25 квітня 2015 року як проект вшанування солдат, загиблих в АТО. До неї можуть долучитися усі бажаючі, їм варто тільки висадити у своєму місті, селі чи селищі червоний клен чи будь-яке інше дерево і повісити на нього меморіальну табличку встановленого зразка.

За півтора роки було висаджено десятки дерев. До акції долучилися мешканці Києва, Львова, Фастова, Миколаєва, Харкова та Дніпра, а серед імен полеглих героїв чимало гвардійців.

У столиці в рамках проекту перші 15 кленів з'явилися в центрі міста – біля Жовтневого палацу, пам'ятника В. Лобановському, на перехресті вулиці Грушевського і Петрівської алеї. А 1 жовтня 2016 року у парку «Вербовий гай», що на Дніпровській набережній, громадські активісти і військовослужбовці Національної гвардії України посадили 30 дерев в пам'ять про загиблих військовослужбовців 1-ї оперативної бригади НГУ.

У листопаді минулого року перші десять червоних кленів було висаджено у Львові, біля Центра творчості дітей та юнацтва Галичини. Деякі з цих живих пам'ятників присвячено бійцям Галицького з'єднання НГУ.

14 жовтня, в День захисника України, десятьма саджанцями поповнився і парк «Перемога», що у Миколаєві. Одне з дерев прикрашено пам'ятною табличкою з прізвищем підполковника Олександра Смоляра, офіцера місцевого полку НГУ, який загинув у бою з сепаратистами поблизу селища Лисичого, що в Амвросіївському районі Донецької області, у серпні 2014 року.

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
фото старшого солдата Андрія ГРІНГАУЗА
та солдата Бориса МИГАШКА**

ТОЙ, ХТО МАЄ СИЛУ ДУХУ, ТОГО ДОЛЯ БЕРЕЖЕ

14 грудня в Україні відзначається День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. Саме цього дня 1986 року над зруйнованим енергоблоком було завершено будівництво бетонного саркофагу. 29 листопада поточного року над ним звели сучасне укриття – новий безпечний конфайнмент. Зведення цього унікального об'єкту, який став найбільшою рухомою конструкцією у світі (110 м висоти, 237 м ширини і 165 м довжини), тривало понад 4,5 років і коштувало країнам-донорам майже 1,5 млрд. євро.

...Вогонь і смертоносний дим, палаючий розплавлений бітум, що збігає з даху машинного залу 3-го і 4-го енергоблоків ЧАЕС і, бризкаючи вогненними струменями, знищує все навколо. Ці страшні спогади про 26 квітня 1986 року назавжди вкарбовані в пам'ять ветерана внутрішніх військ лейтенанта у відставці Ігоря Щираня. Він був одним із тих, хто першим вступив у двобій зі страшним «атомним монстром». Для рідних Ігоря Петровича чорнобильська трагедія стала вже другим тяжким особистим випробуванням, адже за кілька років до цього його рідному брату Олегу довелося пройти пекельні кола афганської війни і полону.

9 березня 1962 року в селищі Старій Синяві, що на Хмельниччині, в сім'ї Щиранів – бухгалтера Петра Тодоровича і головно-го агронома Валентини Олександрівни – народилася близнюки Олег та Ігор. Рідні не могли нарадуватися на братиків, схожих одне на одного як дві краплини води, так що навіть батьки попервах їх плутали. Росли хлопці здоровенькими, міцними, як дубки, кмітливими, щирими та працелюбними, були дуже дружними, завжди все робили разом. Але після закінчення школи їхні життєві шляхи розійшлися.

Олег Щирань вступив до Чернівецького державного університету, однак 1983 року, після закінчення третього курсу був призваний на строкову військову службу. Спершу юнака направили в «учебку», що в не надто віддаленому від батьківської оселі місті Хусті. А після того як Олег опанував спеціальність військового водія, його від малої Батьківщини вже відділяли тисячі кілометрів – спочатку він служив у Ташкенті, а потім був відряджений до Демократичної Республіки Афганістан, де вже четвертий рік тривали бойові дії...

З усіх куточків Радянського Союзу керівництво «країни Рад» відправляло молодих солдатів на цю непотрібну, безглузду війну. Перший лист з «Афгану» викликав у матері Олега Валентини Олександрівни тривогу і гіркі сльози.

– Господи, ну чому, ну чому саме нашого Олегаж направили туди?! Там же війна! – схлипуючи, запитувала вона в чоловіка.

Батько як міг, заспокоював дружину, мовляв, служба в армії це чоловіча робо-

та. А Олег – чоловік, справиться, не гірше інших. Та й професія у нього мирна – водій. Звісно, на перший погляд, професія справді мирна. Але військовий водій – інша справа. На бойові завдання Олег відправлявся озброєний, автомат завжди був у нього під рукою на випадок «непередбачених ситуацій». А траплялися вони на війні досить часто.

Одного разу повстанці-моджахеди заблокували в ущелині радянську військову колону, знищивши її майже повністю – у живих лишилося лише кілька воїнів, які тяжкопораненими потрапили у полон. Серед них був і Олег, який чотири місяці вважався зниклим безвісти. Весь цей час

Росли близнюки здоровенькими, кмітливими та щирими, на радість усіх рідні

батьки не знали про його долю. Вони неодноразово писали листи до його частини, надсилали запити до військкомату. Але відповіддю була мовчанка. Матір важко переживала втрату, їй залишалося лише плакати, молитися та чекати. І напевно, материнська любов зробила чудо. Коли вже рідні й знайомі перестали вірити у його повернення, Олег раптом прислав звістку з рівненського військового госпіталю, а невдовзі з'явився і сам у – парадній формі з погонами старшого сержанта, яку серед інших відзнак прикрашала бойова нагорода – медаль «За відвагу». Радості не було меж!

Однак час, проведений в Афганістані не минувся йому даремно. Поранення час від часу давали про себе знати, тривожили душу спогади про війну, втрату бойових побратимів, у снах він продовжував «вою-

вати». У 25 років, йому, молодій людині, довелося стати інвалідом війни 3 групи. Тоді вперше у Валентини Олександрівни помітно додалося сивого волосся. Пізніше його стане ще більше, адже на долю другого сина, Ігоря, невдовзі випаде випробування Чорнобилем.

На відміну від брата-студента, Ігор після школи пішов працювати токарем на завод. 1980-го його призвали на строкову службу. Здобувши в «учебці» спеціальність механіка-водія БМП, служив в окремому розвідувальному батальйоні. В армії Ігорю подобалося. Тож, відслуживши строкову та пропрацювавши три роки на будівництві Чорнобильської АЕС, він дізнався від контролерів 1-ї спеціальної комендатури військової частини внутрішніх військ МВС, яка охороняла станцію, про завдання підрозділу та умови служби – і вирішив знову одягнути однострій. Батьки рішення сина схвалили, і незабаром, у жовтні 1985 року Ігор закінчив школу прапорщиків.

А через півроку – пролунав той страшний вибух...

– У ніч с 25 на 26 квітня мене підняли по тривозі, – пригадує Ігор Петрович. – Вже близько 2.30 я прибув до спецкомендатури, яка дислокувалася на території ЧАЕС. За наказом начальника варті змінив прапорщика Івана Щербу на посту, що знаходився лише у 150 метрах від зруйнованого реактора 4-го енергоблоку. Службу довелося нести на відкритій місцевості протягом чотирьох годин, одягнутому в ОЗК і проти газ. Дихати ставало все важче, я вимушений був час від часу знімати протигаз, щоб хоч трішки вдихнути повітря – аж ніяк не свіжого, наповненого сажею та пилом.

На очах прапорщика Щираня пожежні, ризикуючи власним здоров'ям і життям, мужньо боролися з вогнем на зруйнованому 4-му енергоблоці та на даху 3-го. Коли хтось із них, не витримавши страшною дією опромінення, втрачав свідомість та падав на землю, Ігор Петрович разом з товаришами з резервної групи варті без роздумів кидався їм на допомогу – до самого атомного пекла. Після контакту із обпаленими і

Старшокласники брати Щирані навіть не здогадувались, що на їхню долю припадуть два найстрашніші випробування 1980-х: Афганістан і Чорнобиль

ураженими радіацією пожежними долоні горіли наче від опіків, у голові паморочилося, нудило і рвало, відкрилася зовнішня кровотеча. Напівпритомний, вибиваючись з останніх сил, він продовжував раз за разом витягувати постраждалих, аж поки сам втратив свідомість...

До тьми прийшов майже за добу – в Прип'яті, в медсанчастині №126. Опівдні, за дві години до загальної евакуації міста, 140 перших постраждалих від радіації ліквідаторів, серед яких були пожежні, військовослужбовці ВВ та працівники станції, автобусами доправили до бориспільського аеропорту. Звідти літаком – до московської 6-ї спеціалізованої поліклініки Інституту біофізики Міністерства охорони здоров'я СРСР. Майже три місяці тривав курс обстеження і інтенсивного лікування, і протягом цього часу ліквідатори були повністю ізольовані від зовнішнього світу. Рідним та близьким не повідомляли, де вони перебувають і у якому стані, бо керівництво держави тримало в таємниці обставини та наслідки катастрофи. Смерть ходила за ними по п'ятах, стукаючи в кожную палату, але про перші летальні випадки пацієнти дізнавалися набагато пізніше. Навіть про ступінь свого опромінення і про супутні йому захворювання прапорщик Ігор Щирань дізнався лише наприкінці лікування, з висиски з історії хвороби.

Основний діагноз звучав страшно навіть для людини, далекої від медичної термінології: «Гостра променева хвороба 2 ступеня, переважно бета-гамма опромінення. Доза опромінення 250 рентген (при допустимій 100 рентген! – Авт.), кістковомозковий синдром, лейкопенія, променеви опік лівої кінцівки 2-го ступеня, дисциркуляторна енцефалопатія 2-го ступеня, 70 % втрати працездатності...».

І все ж, всім смертям на зло, військовослужбовці буквально поверталися з того світу. І це було головне, адже життя для них тривало, а із пожежних, на жаль, 28 осіб протягом квітня-червня 1986 року померли в страшних муках...

Ще близько місяця Ігор Петрович проходить курс реабілітації в підмосковному госпіталі МВС «Луньово». І лише після цього його разом з групою однополчан випустили та надали відпустку. Коли він приїхав додому, мама не могла стримати сльози радості, весь час обіймала і цілувала улюбленого сина. А він гладив її по голові і стримано казав: «Все нормально, мамо, не плач, живий же...».

Дні відпустки пролетіли непомітно, і хоча до повного одужання було далеко, рани поступово затягувалися. Восени 1986 року перед прапорщиком Щиранем постав вибір – продовжувати служити або «комісуватися». «Букет» хвороб, котрі значилися у виписці з історії хвороби, дозволяв йому звільнитися. Але він прийняв рішення залишитися служити у військах, які за цей час стали йому рідними. Командування запропонувало йому посаду в одному з підрозділів Львівського з'єднання ВВ і прапорщик Щирань погодився. На новому місці отримав житло взаємін втраченого в Прип'яті, облаштувався. Служив чесно, як вимагав того військовий обов'язок, намагаючись зайвий раз не скаржитися на хвороби, які його переслідували. Принаймні, нарікань на свою адресу від командирів він не чув жодного разу. За мужність та героїзм, виявлені під час ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Ігоря Петровича було нагороджено орденом Червоної Зірки.

На жаль, кілька годин поблизу від зруйнованого реактора давали про себе знати. Здоров'я погіршувалося, і коли вже зовсім «притискало», доводилося лягати в госпіталь, проходити посилений курс лікування і знову повертатися в стрій. Літом 1992-го старшому прапорщику Щираню стало зле і його терміново доставили до госпіталю.

Інтенсивна терапія – крапельниці, уколи, таблетки – наче трішки «відпустило». Але невдовзі знову довелося понад місяць провести в лікувальному закладі, де його почало мучити сумління. «Я тут валяюсь, а за мене товариші несуть службу. Все! Досить!» – вирішив Ігор Петрович, і в жовтні того ж року написав рапорт на звільнення.

Спеціальна медична експертна комісія установила Ігорю Петровичу другу групу інвалідності, довічно. Можливо, інший на його місці впав би у відчай, та це не про героя нашої розповіді – оптиміста і людини сильної волі, яка попри свої тяжкі хвороби намагається жити повноцінним життям, присвячуючи його піклуванню про інших. Тривалий час він брав активну участь у діяльності однієї з громадських організацій. Зокрема, саме йому було довірено питання оздоровлення дітей-чорнобильців – він добивався в різних інстанціях виділення путівок до санаторіїв, особисто супроводжував дітлахів на відпочинок до моря і додому. У 2005 році Ігорю Петровичу довелося відійти від громадських справ і переїхати до літніх батьків в містечко Березань, що на Київщині. Роки беруть своє і двом рідним людям його підтримка та турбота зараз потрібна як нікому іншому.

Внесок Ігоря Петровича у вирішення завдань соціального захисту ліквідаторів неодноразово відзначався керівництвом Міністерства внутрішніх справ, командуванням Національної гвардії України та Київської обласної державної адміністрації. З нагоди 20-ї річниці Чорнобильської катастрофи Ігоря Петровича Щираня було нагороджено орденом «За мужність» III ступеня, йому було присвоєно військове звання «лейтенант у відставці».

Полковник у відставці Микола ДОЛГІХ, учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1-ї категорії, інвалід війни 3-ї групи, фото з особистого архіву лейтенанта у відставці Ігоря ЩИРАНЯ

Олег (ліворуч) і Ігор (праворуч) Щирані з батьком Петром Тодоровичем

ТОП-5 НАЙМЕНШИХ АРМІЙ В СВІТІ

Маловідомий факт, але близько двадцяти країн світу не мають власних армій і у випадку зовнішньої агресії змушені покладається на воєнну допомогу сусідів. «Демілітаризація» одних держав є результатом того, що вони вже тривалий час сповідають нейтральний та миролюбний зовнішньополітичний курс. Інші – зазвичай це так звані карликові держави із населенням невеличкого українського обласного центру – вважають що їм утримувати власне військо просто недоцільно.

Проте існують і держави із маленькими, але гордими арміями у кілька сотень чи навіть десятків особового складу! Про найменші військові формування у світі читайте у нашій постійній рубриці.

1		<p>Площа республіки Сан-Маріно складає всього 61 км. У країні постійно проживає 32 тисячі громадян, а ось туристів, яких вабить колорит середньовічної Європи, що його уміло підтримують місцеві жителі, щороку приїжджає до 3 мільйонів.</p> <p>Військо Сан-Маріно хоч і налічує менше сотні бійців, але має бюджет близько 10,7 млн. доларів і складається з багатьох підрозділів – піхотного, артилерійського, охорони урядових установ, духового оркестру, міліції та жандармерії. Цікаво, що у небойові і допоміжні підрозділи на правах волонтерів приймають всіх охочих цивільних. Наприклад, виключно із звичайних громадян нині формується Корпус арбалетників Сан-Маріно. Утворений у 1295 році, свого часу він був сторожею тамтешніх замків, але нині перетворився на живу туристичну пам'ятку, суто церемоніальний підрозділ, чисельність якого практично дорівнює чисельності місцевої армії – 70 осіб.</p>
2		<p>Антигуа і Барбуда – невелика держава у Карибському морі, що складається з двох однойменних островів. Населення Антигуа і Барбуда – близько 90 тисяч людей. Основа економіки – туризм, на цю галузь припадає 60% доходу в бюджет країни. Останні роки стрімко розвивається офшорний ігровий бізнес, так що бідними ці острови не назвеш. Збройні сили Антигуа і Барбуда включають у себе 180 осіб, які служать у піхоті та береговій охороні, та 75 резервістів. Підготовку кадрів здійснює місцевий кадетський корпус. Слід зазначити, що військовослужбовці армії Антигуа і Барбуда брали участь у військових операціях за межами країни. Так, у 1982 році 14 бійців висаджувалися у Гренаді, у 1990-му – 12 військовослужбовців допомагали відновити конституційний лад після спроби державного перевороту у Тринідаді, а у 1994 році разом із військовими з США, Аргентини та Польщі антигуанці брали участь у санкціонованій Радою безпеки ООН операції з підтримання демократії в Гаїті.</p>
3		<p>За площею князівство Монако є другою найменшою у світі (після міста-держави Ватикану) державою із площею всього 2 км. Проте густота населення тут найвища у світі, адже на цьому клаптику землі проживають майже 40 тисяч людей! Суто армійських підрозділів в Монако немає – у випадку зовнішньої збройної агресії держава покладається на військову допомогу Франції. Проте відповідно до місцевого законодавства, військовослужбовцями є бійці місцевої роти карабінерів і підрозділу пожежної охорони, що підпорядковуються Департаменту внутрішніх справ.</p> <p>130 вогнеборців-рятувальників розташовуються в двох казармах. Підрозділ оснащений пожежними автомобілями, катерами, гелікоптерами та спецзасобами для дій у гірських тунелях у випадку надзвичайної ситуації. Чисельність роти – 112 осіб: 3 офіцери, 15 унтер-офіцерів і 94 солдати, які служать за контрактом. Карабінери охороняють главу держави і його палац, забезпечують громадський порядок та беруть участь у всіх офіційних заходах і церемоніях.</p>
4		<p>Ще одна колишня британська колонія у Карибському морі Барбадос – є доволі благополучною острівною державою, яка може собі дозволити утримувати власні збройні сили чисельністю у 610 осіб. Найбільша військова частина, Барбадоський полк, має більш ніж вікову історію. Її особовий склад брав участь у Першій і Другій світових війнах, а також, ряді воєнних кампаній минулого століття. В полку служать як бійці, що перебувають на дійсній військовій службі, так і резервісти. З числа контрактників комплектується перша штабна рота, яка відповідає за управління і логістику, та роти спеціальних операцій та технічної підтримки. Резервісти служать у другій штабній роті, яка включає в себе полковий духовий оркестр, дві стрілецькі роти та резерв берегової охорони. Слід зазначити, що на балансі полку перебувають два великі транспортні та два легкі літаки для перевезення особового складу. Для єдиного полку у Барбадосі це не розкіш, а найшвидший і найдешевший спосіб комунікації із «великою землею».</p>
5		<p>Військо Великого Герцогства Люксембург є найменшою армією серед збройних сил країн – членів НАТО. Причому, членом Організації Північно-Атлантичного договору Люксембург є з моменту її заснування у 1949 році. В роки Другої світової війни Люксембург було захоплено німцями, а його військо розпущено. Після війни армію Люксембурга сформували заново. Нині військо країни налічує 900 осіб, а у жандармерії, співробітники якої також мають статус військовослужбовців, служать близько 600 чоловіків і жінок. Військовий бюджет Люксембургу щороку складає кількості мільйонів доларів США, при тому, що вся армія (за винятком жандармів) – це один легкий піхотний батальйон, дві розвідувальні роти і рота почесної варті. З 1 січня 2015 року Люксембург бере участь в операції НАТО «Рішуча підтримка» в Афганістані – на Близький Схід від цієї держави було направлено одного військовослужбовця.</p>

Підготувала підполковник Валерія АГБАЛОВА

МИКОЛАЇВЩИНА ШАНУЄ ВОЇНІВ АТО

Книгу «Миттевості війни», присвячену участі уродженців Миколаївщини в антитерористичній операції на Сході України, було презентовано на Міжнародному книжковому форумі видавців у Львові у вересні поточного року. А згодом в актовій залі миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв, відбувся пам'ятний захід з нагоди виходу книжки, в якому взяли участь і військовослужбовці місцевого полку Національної гвардії України.

Цей збірник статей, нарисів, віршів, інтерв'ю, фотодокументів та спогадів різних людей про їхню участь у неоголошеній війні на Донбасі та загиблих на цій війні земляків має обсяг майже півтисячі сторінок. Проте не лише фундаментальність праці робить честь її творцям – співробітникам Обласного центру пошукових досліджень та редакційно-видавничої діяльності.

Досвід щодо підготовки та видання різного роду досліджень у миколаївських істориків багатий. Протягом шести років з моменту заснування Центру світ побачили шість книг обласного тому науково-документальної серії видання «Реабілітовані історією», присвячених жертвам політичних репресій першої половини минулого століття, три – обласного тому «Книги Пам'яті України», книга «Гіркий полин історії» про репресії проти єврейського населення Миколаївщини, монографія «Трагедія століття» про наслідки голодомору 1932–1933 рр. тощо. Проте всі ці страшні події відбувалися у минулому, а ось розповідати про трагедію власного народу, яка відбувається тут і зараз, – справжній виклик. Аби зрозуміти, що упорядники видання з честю подолали це випробування, підійшовши до виконання цього непростого завдання не тільки відповідально, але й вклали в книгу часточку своєї душі, варто просто взяти її у руки і трохи полистати.

До створення книги «Миттевості війни» долучилися десятки людей, причому, да-

леко не всі вони – професійні журналісти, письменники чи поети. Спогади про загиблих героїв писали і їхні рідні, і бойові побратими.

– Ми намагалися ставитися до всіх творчих доробків бережно, не втручатися в стилістику творів, бо всі вони писалися серцем, – каже завідувача редакцією з увічнення пам'яті учасників АТО, жертв воєн та політичних репресій Алла Назарова. – Звичайно, дуже допомагали і наші військові – десантники, морські піхотинці, військовослужбовці Національної гвардії України. Зокрема, хочемо щиро подякувати командуванню миколаївського полку НГУ – полковникам Олександром Оксенюком і В'ячеславу Краснопольськом. Вони завжди йшли нам назустріч, надавали необхідні матеріали, вичитували тексти, брали участь у презентаційних заходах.

Слід зазначити, що гвардійці продовжують активно співпрацювати з Обласним центром пошукових досліджень та редакційно-видавничої діяльності. Адже нині до друку готується друга книга про миколаївців – учасників АТО. На жаль, роботи у дослідників вистачить іще надов-

го – у книзі «Миттевості війни» докладно розказано про 23 загиблих військовослужбовців, всього ж на території Миколаївської області наразі поховано 121 воїна, що пішли з життя, захищаючи цілісність та незалежність України. Залишається сподіватися, що нарешті настане день, коли у цьому скорботному літопису буде поставлено остаточну крапку і він уже ніколи не поповниться новими іменами.

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
фото старшого солдата Андрія ГРІНГАУЗА**

ТВОРЧИЙ «ДЕСАНТ» В ГОСТЯХ У СПЕЦНАЗУ

Зірки українського шоу-бізнесу разом зі знімальною групою програми «Ранок з Україною», що виходить на однойменному телеканалі, завітали до навчального центру 1-ї оперативної бригади Національної гвардії України.

На кілька годин відомі артисти, співаки і телеведучі відчули себе справжніми захисниками Вітчизни. У військових одностроях, під дощем та холодним вітром Анастасія Приходько, Арсен Мірзоян, Олександр Кривошапко, Андрій Джеджула та В'ячеслав Соломка долали загальновійськову смугу перешкод і спеціальну смугу перешкод для підрозділів спецпризначення, проповзали під «мишоловкою» і збирали автомат Калашникова. А щоб гостям було цікавіше, їх розбили на пари і запропонували пройти випробування навпередки.

Дізнавшись, що саме доведеться робити «зіркам» на полігоні, учасниця проекту співачка Ольга Цибульська, яка мала змагатися із Анастасією Приходько, вирішила за краще перейти у розряд уболівальників. Ситуацію врятувала офіцер оперативного відділення бригади молодший лейтенант Леся Шеремет. Вона радо погодилася підмінити артистку, яка передчасно зійшла з дистанції.

Утім, усі інші «зірки» виглядали під час випробувань досить упевнено. Олександр Кривошапко зізнався, що все життя дружить зі спортом, а Андрій Джеджула сказав, що знає про армійське життя не з чуток – його брат служить у 40-му окремому мотопіхотному батальйоні ЗСУ, знаменитому «Кривбасі». Олександр і Андрій і стали основними лідерами цих імprovізованих змагань. Інтрига зберігалася до останнього. Перемога була практично в руках Олександра, але його підвела давня фобія – виявляється, співак завжди боявся висоти, а останнім випробуванням була смуга перешкод, де потрібно було дертися на висоту триповерхового будинку по натягнутій сітці! Отже, Джеджула випередив Кривошапку на останньому етапі і посів перше місце серед колег-чоловіків, за що отримав відповідну грамоту з рук начальника фізичної підготовки і спорту бригади підполковника Андрія Туровського – головного судді змагань. Таку ж саму грамоту було вручено і Анастасії Приходько, яка виявила неабияку волю до перемоги, змагаючись із професійним військовослужбовцем.

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
фото майора Романа ГЕРАСІМЕНКА**

